

DARBININKAS

Vol. LXIII, Nr. 28
Liepa-July 21, 1978

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Dėl Sov. S-gojų vykusių Ščaranskio ir Ginzburgo teismų daugely vakarų valstybių vyko protesto demonstracijos. Šiuos teismus pasmerkė Italijos ir Prancūzijos komunistų partijos. JAV šalia oficialių pasmerkimų sulaukė dviejų mokslinių delegacijų kelionę į Maskvą, o senatas ir atstovų rūmai priėmė atitinkamas rezoliucijas.

JAV ambasadorius JT Andrew Young, komentuodamas disidentų teismus Sov. S-gojų, užsienio žurnalistam pareiškė, kad ir JAV esama šimtai o gal ir tūkstantčiai politinių kalinių. Toks jo pareiškimas kongrese ir kitur sukėlė audrą protestų ir reikalavimų atsistatydinti, ir ambasadorius šį pareiškimą turėjo teisingai atsisakyti.

Valst. sekr. Cyrus Vance numatytą pasitarimą su Sov. S-gos užs. reik. min. Gromyko dėl strat. ginklų apribojimo sutarties neatšaukė, bet ir mažai ką pasiekė, nes pasitarimų aplinka dėl Sov. S-gojų vykstančių disidentų bylų negalėjo būti normali.

Izraelio ministerių kabinetas oficialiai atmetė Egipto prezidento planą taikai Art. Rytuose pasiekti, bet sutiko savo užs. reik. ministerį pasiųsti į Londoną tartis su JAV valst. sekretorium ir Egipto užs. reik. ministru.

Egipto prez. Anwar el-Sadat susitiko Vienoje su Izraelio opozicijos vadu Shimon Peres, Austrijos kancleriu Bruno Kreisky ir buv. JAV sionistų vadu Nahum Goldman ir pasikeitė nuomonėmis dėl taikos Art. Rytuose planų.

Italijos prezidentu buvo išrinktas socialistų partijos kandidatas Sandro Pertini, 82 m. amžiaus.

Prez. Carter išvyko į V. Vokietiją tartis ūkiniais klausimais su didžiosiom V. Europos valstybėmis, Japonija ir Kanada.

Šįmet sukanka 30 m. nuo JAV Marshall plano Europos valstybių karo metu sugriautam ūkiui atstatyti. Nežiūrint, kad Vokietija buvo atsidūrusi JAV priešų pusėj, jos sugriautiems miestams ir pramonei atstatyti JAV paskyrė 2.5 bil. dol. Tais pat metais buvo įvesta ir pastovi V. Vokietijos valiuta, pastačiusi jos ūkį ant tvirtų pagrindų. Pagal tą planą Britanija gavo 3.2 bil. dol., Prancūzija — 2.7 bil. dol. ir Italija — 1.5 bil. dol. dol. Sov. S-ga ir jos satelitai atsisakė šiuo planu pasinaudoti.

Britanijos min. pirm. James Callaghan ir užs. reik. min. dr. David Owen parlamente pasmerkė Sov. S-gojų vykstančius disidentų teismus, bet nutraukti su Sov. S-ga sportinių, kultūrinių ir ūkinių santykių nesutiko.

Pietvakarių Afrikos, arba Namibijos, partizanų vadai priėmė JAV, Britanijos, Prancūzijos, Kanados ir V. Vokietijos pasiūlytą planą šios srities nepriklausomybei pasiekti. Šią sritį dabar valdanti P. Afrika šį planą jau anksčiau buvo priėmusi.

Mauritanijos kariuomenė įvykdė perversmą prieš jos prezidentą Moktar Ould Daddak ir jį areštavo. Valstybės galva pasiskelbė buv. kariuomenės štabo v-kas plk. Mustapha Ould Sadek, paleido parlamentą ir suspendavo konstituciją.

Afrikos vienybės org-jos valstybių konferencija pasmerkė Izraelio Art. Rytų politiką ir parėmė Palestinos išsilaisvinimo org-jos nusistatymą sukurti palestiniečių valstybę.

VĖL NUTEISTAS VIKTORAS PETKUS IR KITI SOVIETŲ DISIDENTAI

Liepos 10 Sovietų Sąjungoje prasidėjo kelių sovietų ir lietuvių disidentų teismai: Anatoli Ščaranskis — Maskvoj, Solženicyno Fondo kalinių šeimom šelpti tvarkytojo Aleksandro Ginzburgo — Kalugoj ir lietuvių grupės Helsinkio susitarimų vykdymui sekti nario Viktoro Petkaus — Vilniuje. Ginzburgas buvo nuteistas 8 metams, o Viktoras Petkus — 10 metų griežto režimo darbo stovyklos ir 5 metus ištėrimo, Ščaranskis — 13 metų.

Nors JAV spaudos didžioji dalis mini tik Ščaranskį ir Ginzburgą teismus, liepos 13 vakare New York'e radijas ir televizija, o liepos 14 New York Times ir New York Post pranešė ir apie V. Petkaus nuteisimą.

Viktoras Petkus, 49 metų amžiaus, jau 1947 buvo nuteistas dešimčiai metų į priverčiamųjų darbų stovyklą. Po 6 metų vergavimo buvo paleistas. 1957 vėl buvo suimtas ir nuteistas šešeriems metams. Paskutinį kartą buvo suimtas ir nuteistas šešeriems metams. Paskutinį kartą metus be teismo.

Ryšium su Viktoro Petkaus teismu, Vyriausias Lietuvos Išsilaisvinimo Komitetas pasiuntė JAV prezidentui Carteriui tokio turinio telegramą:

„Jūs pasmerkėte disidentų teismus Sovietų Sąjungoje. Gėrdinamiesi šiuo Jūsų žygiu ir jį

remdami, mes taip pat tikime, kad Jūs paremsite savo žodžius diplomatiniais, politiniais ir ūkiniais veiksmais. Mes ypač norim atkreipti Jūsų dėmesį į Viktorą Petkų, Lietuvos Helsinkio grupės narį, kurio teismas dabar vyksta lygiagrečiai su Ščaranskio ir Ginzburgo teismais. Petkus jau praleido 12 metų sovietų lageriuose. Jo vienintelis nusikaltimas yra jo nuolatinis reikalavimas, kad lietuviams būtų leista naudotis pagrindinėm žmogaus teisėmis. Jo areštas ir teismas yra daugiau negu savivališkas veiksmas nukreiptas prieš vieną žmogų. Tai būdingas okupanto, Sovietų Sąjungos, išpuolis prieš okupuotą tautą, Lietuvą, kurios neteisėtą įjungimą į Sovietų Sąjungą Amerikos valdžia atsisako pripažinti. Todėl mes raginame Jus pakelti balsą Viktorui Petkui apginti.“

Panašaus turinio telegramos buvo pasiųstos Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komisijos pirmininkui ir tos komisijos JAV atstovui Ženevoje, Šveicarijoje.

Lietuvių Bendruomenės JAV Krašto valdybos visuomeninių reikalų taryba kreipėsi su atitinkamais dokumentais į Kongresinę Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijos komisiją, į Tautinės apsaugos tarybos Rytų Europos skyriaus vedėją, Valstybės departamento Pabaltijo skyriaus vedė-

Viktoras Petkus

ją, kontaktavo kitus įtakingus pareigūnus. Buvo prašoma ginti visus nuteistuosius, ne vien tik Ščaranskį ir Ginzburgą, viešum išskelti vardus ne tik dabar teisiamųjų, bet ir anksčiau nuteistuosius arba laukiančius teismų suimtuosius, kurių vardai žinomi.

Ta pačia proga JAV LB Krašto valdyba prašo visus LB vienetus visus lietuvius Viktoro Petkaus reikalu rašyti, telefonuoti ir informuoti savo kongresmanus, senatorius, siųsti laiškus vietiniams laikraščiams ir judinti JAV viešąją opiniją. Viktorui Petkui organizuotina skubi pagalba.

Pavergtų Tautų savaitės proga iškilmės vyksta Central parko muzikinėje estradoje. Kalba Pavergtų Tautų komiteto pirmininkas Horst Uhlich. Nuotr. L. Tamošaičio

ALGIRDAS ŽYPRĖ VIS DAR KALINAMAS

Algirdas Žyprė, lietuvis politinis kalinys, iš Potmos lagerio psichoizoliatoriaus neseniai buvo perkeltas į priverčiamųjų darbų stovyklą Totorių vadinamoje autonominėje respublikoje.

Prieš 51-rius metus gimęs Algirdas Žyprė 1958 LTSR aukščiausio teismo buvo nuteistas penkiolikai metų kalėti. Atlikęs visą bausmę, 1973 jis turėjo būti išlaisvintas, bet laisvės neatgavo. Jis buvo pasiųstas į Potmos lagerio psichoizoliatorių, nors psichiškai yra visiškai sveikas. Čia paskutinių penkerių metų laikotarpį jo fizinės sveikatos padėtis pablogėjo: žalojantieji vaistai sugadino širdį, pasireiškė bendras nusilpimas, pablogėjo regėjimas, atsirado smarkūs kepenų skausmai. Po penkerių metų kančių psichoizoliatoriuje, Žyprė, tapęs fiziniu ligoniu, vėl pasiųstas į priverčiamųjų darbų stovyklą.

Algirdas Žyprė praėjusiu metų balandžio mėnesį iš Potmos pasiuntė skundą TSRS generaliniam prokurorui Rudenko. Jis reikalavo, kad būtų išleistas iš kalinimo vietos ir kad būtų nutrauktas jo žalojimas vaistais. Į šį ir kitus skundus Žyprė negavo jokie atsakymo. Politinių kalinių likimu besirūpinanti tarptautinė Amnesty International organizacija jau eilę metų daro žygių siekiant jam padėti atgauti laisvę, bet visos pastangos generalinio prokuroro Rudenko buvo sutrukdytos. (LRTV)

John D. Rockefeller tretysis, žymus filantropas ir mecenatas, žuvo automobilio nelaimėj, turėdamas 72 m. amžiaus.

Sov. S-gos sekinininkų sektos 7 nariai, užsibarikadavę JAV ambasadoj Maskvoj jau trečią savaitę laukia iš sovietų įsitaigų išvažiavimo vizų.

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Liepos 7-9 Vilniuje buvo suorganizuota tarprespublikinė studentų dainų šventė, pavadinta „Gaudeamus VII“. Spaudoje rašoma, kad į šventę suvažiavo 7000 choristų iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Minsko Maskvos ir Leningrado. Meno vadovu ir garbės dirigentu buvo paskirtas Konradas Kavėckas, vyriausiu dirigentu A. Jozėnas, pučiamųjų orkestrų dirigentu — E. Brazauskas, garbės baletmeisteriu — J. Lingys, baletmeisteriu — J. Gudavičius, vyriausiu šventės režisierium — A. Zauka, scenografijos tvarkytoju — dail. V. Nasvytis.

— Birželio pabaigoje Vilniuje lankėsi Australijos kamerinis ansamblis (violončelė, fleita, gitara, klavesinas ir solistė). Spaudoje rašoma, kad australiečių koncertas į filharmonijos salę sutraukė daug klausytojų. Be australų kompozitorių ansamblio atliko ir kitų pasaulinio garso kompozitorių kūrinių (A. Vivaldžio, G. Telemanno).

— Vykdamas į Stokholmo ir Upsalos universitetus stažuotis, Vilniuje buvo sustojęs lietuviškai kalbąs Tokyo ekonomikos kolegijos profesorius Ikuo Murata. Tai jau antras profesorius atsilankymas Lietuvoje. Jis yra į japonų kalbą išvertęs A. Baranauko „Anykščių šilėlių“, K. Donelaičio „Metus“ ir yra labai susidomėjęs aiškių kalbomis (yra išmokęs ir latviškai), turi nemažą lituanistinę biblioteką. Viešnagės metu I. Murata buvo nuosirdžiai priimtas Vilniaus universiteto lituanistų. Jam buvo padovanotas neseniai išleistas latvių-lietuvių kalbos žodynas. Profesorui patinka ne tik sena lietuvių kalba, bet ir Lietuvos gamtos grožis, M.K. Čiurlionio paveiksai ir muzika.

— Lietuvoje dabar labai reklamuojama 1977 metų pabaigoje išleista poezijos antologija AUŠTA RYTAS, AUŠTA NAUJAS. Knygos antraštėje dar sakoma, kad tai esanti 19-ojo a. pabaigos ir 20-ojo a. pradžios revoliucinė demokratine lietuvių poezija. Antologiją parengė Dalia Cargasaitė, įvadą parašė Aldona Vaitiekūnienė. Parinkta 52 autorių kūriniai. Pavadinimas paimtas iš vieno J. Janonio eilėraščio. Revoliucinių agitacinių motyvų gausu J. Janonio, J. Mačio-Kėkšto, dar Jovaro, A. Kazanavičienės eilėraščiuose, bet sunku revoliucinių (suprantamabolshevikinių) motyvų rasti V. Kudirkos, J. Biliūno, K. Jurgelionio, J. Andziulaičio-Kalnėno, J. Baniulio eilėraščiuose. Idomu, kad antologijos sudarytoja surado net kalbininko J. Balčikonio jaunystėje parašytų eilėraščių. Dar iš mažiau žinomų antologijoje yra K. Bukaveckas, J. Lorzoraitis, A. Didžiulis, V. Didžiulytė ir kt. Sunku pasakyti, kam tokia antologija reikalinga.

— Kaišiadoryse statoma hidroakumuliacinė elektros stotis. Tai būsianti pagalbinė stotis, duodanti papildomą energiją tomis dienomis, kai daugiausia suvartojama elektros energijos. Nakties metu stotis pompuos vandenį iš Kauno marių į savo tvenkinį, užimantį beveik trijų kv. kilometrų plotą ir talpinantį apie 46 ir pusę milijono kubinių metrų vandens. Dienos metu tvenkinio vanduo, tekėdamas atgal į Kauno marias, suks stoties turbinas. Dėl to Kauno mariose vandens paviršius svyruosias apie 60 centimetrų ir dėl to susidarys kai kurių nepatogumų paplūdimiuose.

— Sovietų Sąjungoje mirė žymesni komunistų veikėjai paverčiamosios partijos šventaisiais, jiems statomi paminklai, jų vardais vadinami miestai, gatvės kolūkiai, mokyklos. Nuo tokio kulto neatšilėma nė okupuota Lietuva. Štai birželio pabaigoje viename Šiaulių miesto skvere buvo iškilmingai atidengtas paminklas mirusiam (1961) komunistų veikėjui Kaziui Preikšui. Iš laikraščiuose idėtų nuotraukų paminklas atrodo labai grioždiš-

kas, neestetiskai masyvus. Jį sukūrė skulptorė N. Gaigalaite ir architektė N. Bučiūtė. Paminklo atidengimas buvo sujungtas su K. Preikšo 75 metų gimimo sukaktimi. Išklmėse be vietinių komunistų veikėjų dalyvavo ir iš Vilniaus valdžios atstovas A. Česnavičius, partijos atstovas S. Šimkus, CK sekretorius L. Šepėtytis. K. Preikšo vardu jau anksčiau yra pavadintas Šiaulių pedagoginis institutas. Į „Šventųjų“ sąrašą pateko ir du neseniai mirę „nusipelnę“ rašytojai: į saugotųjų istorinių paminklų sąrašą įtrauktas Vilniaus Antakalnio gatvės nr. 8 namas, kuriame gyveno poetas A. Jonynas ir Antakalnio kapinėse esą A. Jonyno ir A. Baužos kapai.

— Spaudoje paminėtos kompozitoriaus Jono Nevakausko ir dailininkės Liudos Vaineikytės septyniadesimties metų amžiaus sukaktys, taip pat dailininkės Stasės Žilienės 60-ties metų sukaktis.

— Birželio viduryje Vilniaus dailės parodų rūmuose vyko lietuvių liaudies meno paroda. Dalyvavo per tūkstantį autorių su pusrėčio tūkstančio dirbinių. Iš daugybės rodinii išsiskyrė gintaro, metalo dirbiniai, ypač medžio drožiniai — verpstės, rankšluostinės, rūpintojėliai, humoristinės figūros, šliuoto rago dirbiniai, pinti baldai. Birželio 18 liaudies meistrai buvo sutelkti Vingio parke po atvirą dangum. Čia jie buvo su savo įrankiais: audejos, drožėjai, kalviai, pynejai. Tas tinklins buvo pavadintas „visų amatų diena“.

— Birželio 20 Birštone, o birželio 21 Druskininkuose buvo solistės Nijolės Ambraziūtės rečitaliai. Akomponavo Augustinas Maceina.

— Lietuvos architektų sąjunga ir Valstybinis statybos reikalų komitetas paskelbė tris architektūros konkursus: pirmasis — Kauno autobusų stoties planas. Stotis būsianti statoma Lenino (buv. Vytauto) prospekte netoli geležinkelio stoties. Būsianti sujungta su geležinkelio stotimi ir turėsianti ryšį su susisiekimo priemonėmis į visus miesto rajonus.

Antrasis konkursas yra Alytaus miesto centro išplanavimas. Centre turįs būti miesto vykdymo komiteto administracinis pastatas, vaistinė, biblioteka, prekybos centras, 300 vietų viešbutis, muziejus su parodų sale, 400 vietų kinas, 800 vietų teatrų, sporto salų kompleksas, turgas halė. Nauji pastatai turį būti priderinti prie jau esamų pastatų: kultūros namų su šokių sale ir civilinės metrikacijos įstaiga, jau esančių viešbučių, sporto rūmų, poliklinika ir kiti pastatai. Tik atrodo, kad Alytaus išplanavimas jau gero kaimi pavėluotas. Berods, prieš metus „Kultūros Barose“ buvo straipsnis, parodą, kad Alytus smarkiai auga, bet be jokio racionalaus plano: užteršiamos gražios Nemuno pakrantės, pramonė kuriasi, kur jai patinka, visai neatsižvelgdama į aplinkos grožio išsaugojimą.

Abiejuose konkursuose kviečiami dalyvauti architektai ir inžinieriai. Bus skiriamas nemažos premijos: pirmoji — 1200 rb., antroji — 800 rb., trečioji — 500 rb. ir paskatinamoji — 300 rb.

Trečiasis konkursas yra individualaus gyvenamojo namo projektas. Namas — mūrinis, vieno buto, 2-3 kambarių (pirmasis tipas) su galimais kambariais pastogėje, ir dviejų aukštų, 4-5 kambarių mūrinis namas su rūsiu, vėsiu sandėliuku, spintomis ir garažu. Šiame konkurse gali dalyvauti ne tik inžinieriai ir architektai. Premijos: 600 rb. — pirmoji, 400 rb. — antroji, 200 rb. — trečioji (numatomos dvi trečiosios).

— Birželio 15 Vilniaus universiteto Sarbievijaus kieme buvo surengtas poezijos vakaras — universiteto 400 metų sukakties skiras. Įžangos žodžiu vakarą pradėjo Filologijos fakulteto (nukelta į 5 psl.)

ARTĖJA LITUANISTIKOS SEMINARAS

Jau prabėgo penkeri metai nuo pirmojo Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos ryšių centro rengiamo lituanistinio seminaro, kuomet vienas lektorius, kraipydamas galvą, negalėjo tikėti, kad grupelė studentų dar trečią valandą ryto bando išsifruoti ar tai siekinio ar dalies kilmininkas. Juk niekam į galvą neateina, nepasiruošus pasirodyti mokytojo Stasio Barzduko pamokoje. O ką pasakys kun. Vaišnys jei negalėsime atsakyti kodėl žodis "daleiskime" yra nevertotinas? Beje, dar reikia uoliai perskaityti visą novelę dr. Maziliauskienės kursui.

Daugeliui gali kilti klausimas, kas tie per studentai, kurie aukoją dvi savaites laiko sėdėti prie knygų? Daugumas jau seniai baigė lituanistines mokyklas, kai kurie net baigė Pedagoginį lituanistikos institutą ir mokytojaus.

Tai kasmet didėjanti grupelė užsiedėlių, kurie pajunta reikalingą "lituanistinę rekolę". Tai jaunimas, ieškantis tokios aplinkos, kurioje bent dvi savaites neturės progos išgirsti ar tarti angliško žodžio. Tai kursantai, baigę gimnaziją, iešką progos gilintis lituanistiniuose dalykuose, pasirenę lankyti universitetinio lygio kursus.

Pirmasis seminaras 1974 metais "Beaumont" stovykloje sutraukė mažą grupelę tokių entuziastų. Šių metų seminare, kuris vyks "Loyola of the Lakes" rekolę namuose netoli Akrono, Ohio valstijoje rugpiūčio 6-20 jau laukiama kursantų ne vien iš Šiaurės Amerikos, bet

ir iš Vak. Vokietijos ir Argentinos.

Seminaro programa taipgi tobuleja ir plečiasi. Pirmaisiais metais buvo dėstomi keturi pagrindiniai kursai. Per keturis seminarus jau buvo dėstyta 21 skirtingas kursas. Šiais metais programa ypač praplėsta, atsižvelgiant į tuos, kurie kelintus metus lankosi seminare.

Seminaro programa skirstoma į tris pagrindines sritis: lietuvių kalbą, lietuvių literatūrą ir Lietuvos istoriją. Šią vasarą dalyviai galės rinktis iš 11 kursų ir privalės imti mažiausiai keturis, bent po vieną iš viršminėtų sričių. Šie kursai bus dėstomi:

Linksniai ir prielinksniai — mok. Stasys Barzdukas.

Bendrinė lietuvių kalbos rašyba bei skryba ir kalbos kultūra — kun. Juozas Vaišnys, SJ.

Lietuvių kalbos kirčiavimas — prof. Antanas Kklima.

Žodyno turinimas—prof. Antanas Klimas.

Dailūs skaitymas — akt. Henrikas Kačinskas.

Pokario Lietuvos poezija — prof. Rimvydas Šilbajoris.

Lietuvių drama — prof. Ilona Gražytė-Maziliauskienė.

Lietuvių Literatūros analizė — prof. Rimvydas Šilbajoris.

Lietuvos istorija 1772-1918 — prof. Romualdas Misiūnas.

LIETUVIŲ DIENA PUTNAME

Kaip ir kiekvienais metais, vasarai kiek pažengus liepos mėnesio antrojo pusės, Amerikos rytinio pakraščio lietuviai dar yra pratę susitikti garsiojo Putnamo lietuvių dienoj. Nėkitaip ir šiemet — liepos 23 sukame kas gyvi ir sveiki į Putnamą! Visi keliai Putnamo link gražūs, o ankstyvo rytmečio kelionė — be galo maloni.

Dienos programa jau nusistovėjusi — pamaldos, procesija, pietūs tarp rožių, lietuviški valgiai. Be juodos, lietuviškos duonos, medaus ir pyrago, dar įvairios loterijos, laimės mėginimai ir meninė programa, gražioji

pievoj atliekama Neringos mergaičių stovyklautojų.

Nors dienos programa yra labai panaši į buvusias, tačiau diena, šiais metais yra ypatingesnė, nes Putnamo seselių kongregacija šiais metais švenčia 60-ties metų jubiliejų!

Putnamo seselės, kaip įprasta vadinti, yra anot kun. St. Ylos arkivyskupo Jurgio Matulaičio dvasinės dukros. Lietuvoj jos buvo žinomos kaip Vargdienių Seserys. Penkios iš jų atvykusios Amerikon, pasiryžo ir čia įgyvendinti kongregacijos steigėjo norus ir planus. Per 60 metų kongregacijos darbai bei nuo-

Lietuvos istorija 1918-1940 — prof. Benediktas Mačiūka.

Lietuvos istorija nuo 1940 metų — prof. Benediktas Mačiūka.

Norį gauti įskaitas iš Kento valstybinio universiteto galės registruotis trim arba šešiom valandom.

Stovyklos mokestis yra \$120.00 (neįskaitant universitetinių įskaitų).

Dėl platesnių informacijų kreiptis: PLJS Ryšių Centras, 2422 West Marquette Road, Chicago, IL 60629 USA

Jaunimas, baigęs gimnaziją, laisvai galės rašyti, skaityti ir kalbėti lietuviškai—skubėkite, nes ši straipsnelį rašant, liko tik 10 vietų. Nepraleiskite šios neeilinės progos gilintis lituanistikoje.

Emilija Sakadolskienė

pelnai tautai ir krikščionybei nebesusikaučiuojami, milžiniški. Jie ypatingai ryškūs už tėvynės ribų. Daugeliu atvejų, kongregacijos seserys yra atkūrusios mum Lietuvos gabaliukus svietimuose kraštuose.

Susirinkę į Putnamą, netik patys randamės daug malonumo, bet ir seselėm parodome jų darbų įvertinimą, paremiame moraliai ir medžiagiškai.

Šiais jubiliejaus metais, turėtume ypatingai susikaupti bendrai maldai, kad kuo greičiau ark. J. Matulaitis būtų paskelbtas Lietuvos šventuoju.

Iki malonaus pasimatymo, liepos 23 Putnamo Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų gražiojoj sodyboj!

Albina Lipčienė

Lankėsi valstybės departamente ir kongrese

Dr. Bronius Nemickas, Vliko vicepirmininkas politikos ir teisių reikalų, Pavergtų Tautų Savaitės išvakarėse, 1978 birželio 7-8, dalyvavo Pavergtų Europos Tautų seimo delegacijoj ir lankėsi Amerikos valstybės departamente ir kongrese. Delegacija lankėsi valstybės departamente, pas kongreso pirmininką, politinės komisijos pirmininką ir pas visą eilę kongreso narių. Jos tikslas buvo Pavergtų Europos Tautų Savaitės proga įtaigauti valstybės departamentą, kad šių metų prezidento deklaracijoj būtų labai aiškiai pabrėžta tvirta JAV politika žmogaus teisių atžvilgiu, tuo būdu siekiant atsverti nenusišokusios Belgrodo konferencijos baigtį, ir prašyta moralinės ir politinės paramos disidentiniam judėjimui.

Vykstant pasikalbėjimui dėl prezidento deklaracijos turinio, buvo progos su valstybės departamentu pareigūnais pasiaiškinti ir kitais klausimais. Čia Nemickas atkreipė dėmesį į bolševikų suintensyvintą Lietuvoj ir kituose Pabaltijoj kraštuose — Estijoje ir Latvijoje — vykdomą rusifikaciją ir rusiškąją kolonizaciją. Be to, jis kėlė klausimą, ar valstybės departamentas negalėtų peržiūrėti ir pakeisti savo nusistatymo

Pabaltijoj valstybių diplomatinio tęstinumo požiūriu, nes dabartinė politika veda prie diplomatinių atstovybių išnykimo, kadangi negalima į jas įvesti naujų ir jaunesnių žmonių, neturinčių nepriklausomos Lietuvos diplomato statuso. Valstybės departamentu pareigūnai pažadėjo tą dalyką patyrinėti.

Delegacija, lankydamosi kongreso pirmininko įstaigoj, prašė, kad ir šiemet, kaip iki šiol, būtų vykdomi debatai kongrese Pavergtų Europos Tautų Savaitės proga, o kongresmanus įtaigavo, kad jie tuose debatuose aktyviai reikštųsi, ypatingą dėmesį kreipdami į žmogaus teises ir disidentinį judėjimą.

Delegaciją priėmė Europos reikalų sekretoriaus pavaduotojas William H. Luers ir Rytų Europos reikalų direktorius Nicholas G. Andrews.

Dr. B. Nemickas, prieš lankydamosi valstybės departamente, susižinojo su Lietuvos atstovu dr. S.A. Bačkui dėl Lietuvos valstybę liečiančių klausimų ir apie patirtąsias reakcijas po vizito painformavo atstovą. (Elta)

NEW BRITAIN, CONN.

Mišios už religinius pasaulikimus

New Britaino lietuvių parapijos klebonas kun. Jonas Rikteraitis birželio 20 sukvietė Connecticut ir Massachusetts apylinkių lietuvių kunigus į susirinkimą. Atvyko šie lietuviai kunigai: Paulius Baltakis, Jonas Grigonis, Pranas Karvelis, Juozas Matutis, Adomas Pupšys, Jonas Ruokis, Paulius Sabulis, Zenonas Smilga, Vincas Valkavičius ir Jurgis Vilčiauskas.

Visi suvažiavusieji kunigai 11:30 val. organizuotai atvyko į bažnyčią dalyvauti koncelebracinėse mišiose už religinius pasaulikimus. Mišias aukėjo klebonas kun. Jonas Rikteraitis, o evangeliją perskaitė ir pritaikytą pamokslą pasakė kun. dr. Zenonas Smilga. Pamokslininkas prašė visus melstis, kad Dievas duotų daugiau religinių pasaulikimų, nes darbo daug, o darbininkų mažai.

Nors tai buvo darbo diena, bet susirinko būrelis parapijiečių išklausyti mišių ir pasimelsti.

Newbritainietis

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageldaujamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiadienį ir penktadienį nuo 12 iki 6 val. Šeštadienį nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis—susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 268-1594. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų vakarais (516) 757-4296. Antradienį 2-8 val. vak., šeštadienį 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, New-ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garsza Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermeninės bet kurio miesto dalyje.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maitas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvių. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blocai nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA—Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Lietuviška REAL ESTATE įstaiga St. Petersburg, Floridaj

ANGELÉ E. KARNIENÉ
Broker-Realtor

3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Fla. 33706

Telef. (813) 360-2448, vakare (813) 345-2738

Rezidencijos-Moteliai-Skllypai

Apartmentai-Kondominiumai

Nuomavimas — Notary Public

NAUJAUSIUS 1978 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštadienį 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7 v.v. 97.9 FM bangomis. Music of Lithuania, pirmadienį 7:30-8:30 v.v. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. — dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountaintside, N.J. 07092. Tel. 201 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

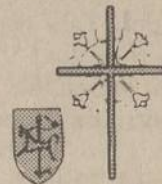
Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS

Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENIŅE VIETA —

GAUSI PARODŲ SALĖ

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

1978 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

(išvykimo datos)

1 savaitė:

Rugsėjo 17, 22

2 savaitėms:

Rugpjūčio 3, 18
Gruodžio 19, 22

SPECIALI KELIONĖ
RUGPJŪČIO 11 —
DEVYNIOM DIENOM 993 DOL.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE

2129 KNAPP ST.
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL. (212) 769-3300

Melbourno lietuvių dainos ansamblis Aidas koncertavo Los Angeles Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje, prieš keliaudamas į dainų šventę Toronte. Ansamblui vadovauja Dana Levickienė. Nuotr. L. Kanto

DIDIEJI SODYGOS STATINIAI

Kennebunkporto šv. Antano vienuolynui ir sodybai — 30 metų

4 —

Po senaisiais ažuolais sėdėdamas matai aikštės takelius. Vieni eina pro Lioro grota, kiti suka aplink, ten susitinka su kitais takeliais ir traukia į kairę, kur iškyla gražus paminklas.

Kas tasai paminklas, kada pastatytas? Atsakymas būtų — tai

Kryžiaus Kelių stotys, arba stacijos, kaip žmonės vadiną. Bet tuoj kyla klausimas, kodėl jos sutelktos į vieną statinį, nes paprastai Stacijos būna išdėstytos erdvėje, pvz., bažnyčioje jos sukabinamos vienoje ir kitoje pusėje.

Pranciškonai yra daug prisidėję prie Kryžiaus Kelių propagavimo. Daug kur prie pranciškonų vienuolynų įrengiamos koplyčios su stacijomis. Ir šiame vienuolyne norėjo sukurti panašias stacijas.

Visu projektu rūpinosi Tėv. Kęstutis Butkus, OFM. Daug rūpesčio ir triūso jis idėję, kol projektą realizavo. Darbas pavyko. Statinys yra vienas iš gražiausių šios sodybos paminklų. Jis originalus, jo formos meniškai atbaigtos.

Architekto sprendimas

Sodyba didelė, būtų užtekę vietos pastatyti atskirų 14 lietuviškų kryžių ir būtų buvę Kryžiaus Kelių stotys. Bet tokiu atveju viskas būtų išblaškyta, ir pats projektas nebeturėtų monumentalumo.

Pakviestas architektas **Jonas Mulokas** pagavo visai kitą mintį — visas 14 stočių sutalpinti viename statiny, ir tą statinį išvysti lietuviškos architektūros tradicijose. Prie jo projekto ir buvo sustota.

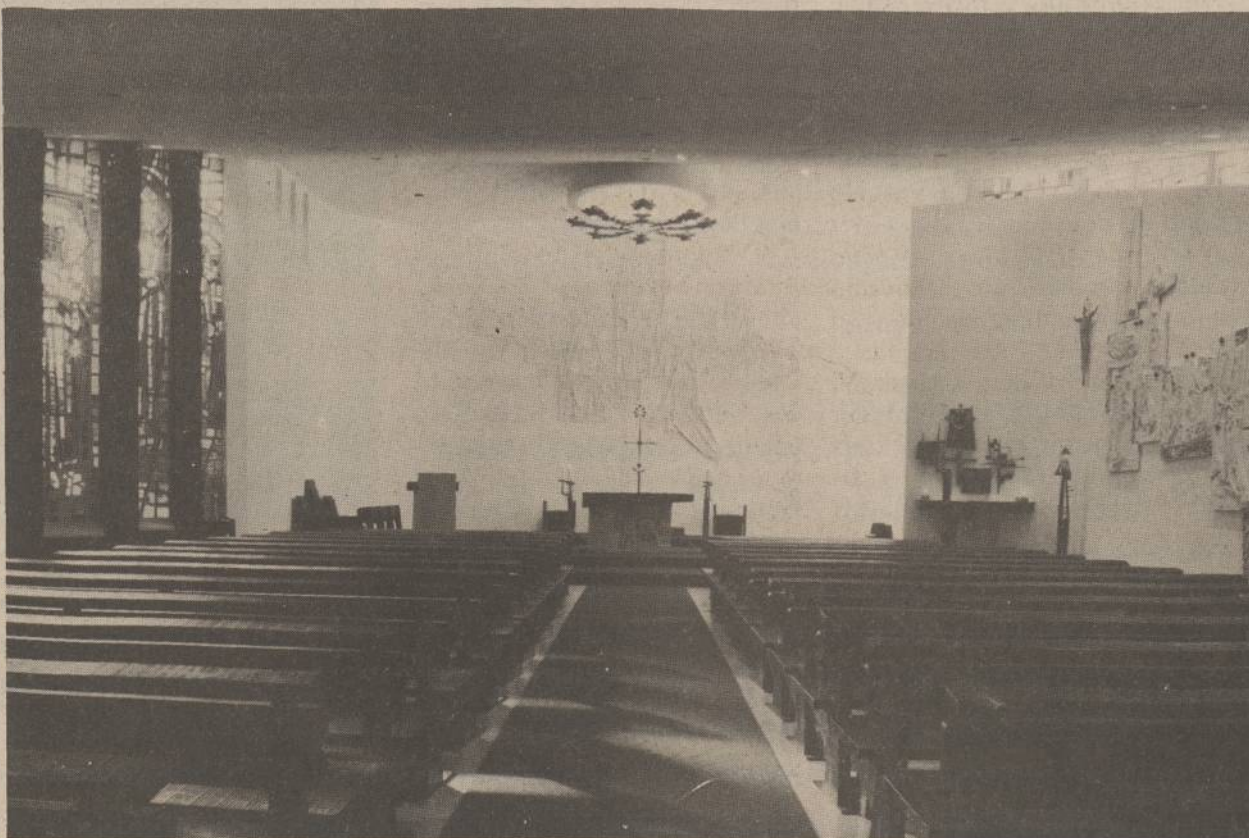
Kai pažiūrime į pastatą, matome lyg savotišką lietuvišką koplytstulpį, ypač tas jaučiama iš statinio viršūnės. Pagrinde yra keturi stulpai, pasvirę į centrą. Ant jų uždėta bent keliais aukštais išvystyta lietuviška koplytėlė.

Idėja įvesti keturis stulpus architektui atėjo iš lietuvių ūkininkų sodybos, kur įsmeigiamos keturios kartys, viršuje suglaudnamos. Tokiame žėglyje jau džiovinami žirnai.

Pasiėmęs karčių idėją, projektą savaip išvystė, ant viršaus uždėjo lietuvišką koplytėlę. Tokios koplytėlės daromos iš medžio. Čia panaudotas cemen-

Nuėmimas nuo kryžiaus, Kryžiaus Kelių XIV stotis. Skulptorius Vytautas Kašuba. Nuotr. V. Maželio

Vienuolyno koplyčios vidus. Architektas — dr. Alfredas Kulpa, dailininkas — vidaus dekoratorius — Vytautas K. Jonynas. Nuotr. V. Maželio

tas, skalūnas, akmuo. Formos pritaikytos prie medžiagos, — viskas apibendrinta, paliekamas tik siluetas lietuviško ornamento. Viršūnė užbaigiama metaliniu lietuvišku kryžiumi.

Žemai, pasvirusio stulpo padėdėje, pastatė po mūrinę koplytėlę, kurių stogai cementiniai. Kiekviena koplytėlė turi tris puses su skulptūrom. Taip apėjus aplink, susidaro jau 12 vietų. Pačiame statinio centre yra lyg altorėlis, ten sudėtos paskutinės Kryžiaus Kelių stotys.

Architektas išplanavo ir aikštę. Vieta buvo nepritaikyta. Reikėjo daug žemės užpilti, išlyginti, prosodinti naujų dekoratyvių medžių. Patį paminklą iškėlė ant septynių laiptų, kurie simbolizuoja paskutiniuosius Kristaus žodžius. Tie žodžiai ir yra įrašyti į laiptus. Aikštelė apvesta neaukšta tvorele, kuri užbaigiama dviem angeliukais. Jie nuolankiai atsiklaupę laiko žibintus ir tartum pašviečia taką tiem, kurie ateina į šią šventovę.

Architekto darbas — skoningas, kūrybingas, nors pati kryžiaus viršūnė su besikartojančiu ritmu primena orientu architektūrą.

Skulptoriaus darbas

Ir su tokia architektūra paminklas galėjo dar dingti, jei būtų nupirkti standartiniai Stacijų paveikslai. Bet statytojai numanė, kur glūdi statinio vertė — originalume. Tad jie skulptoriumi pasikvietė **Vytautą Kašubą**.

Jis sukūrė gražiausias Kryžiaus Kelių stotis, prisitaikydamas prie vietos klimato sąlygų. Jos lauke išstovėjo apie 20 metų, o atrodo, kad vakar buvo pastatytos.

Vytautas Kašuba susitelkė į kančios dramą, į jos vidų ir tai parodė per veidus, per drabužių klostis. Veidai kiek pailginti, susikaupę ir nuliūdę. Drabužių formos pritildytos, palikta amžiausiai judesio.

Šis paminklas ypač gražus saulėlydžio metu. Čia vieniša, ilgesninga ir tylu.

Sprendimas statyti koplyčią

Įkūrus čia vienuolyną, iš šokių salės buvo padaryta kop-

Kennebunkporto vienuolyno koplyčia iš lauko. Architektas — dr. Alfredas Kulpa.

lyčia. Ji buvo per maža, nepritaikyta. Visą laiką galvota, kaip pastatyti koplyčią. Pagaliau apsispręsta. Architektu pakviestas **dr. Alfredas Kulpa** iš Toronto. Jis talentingai ir kūrybingai suprojektavo naują pastatą.

Prie seno stilingo pastato reikėjo pastatyti naują, kuris liudytų ir moderniąją architektūrą. Architektui pavyko tas darbas.

Pati koplyčia yra moderni, bet ji laikiai sugyvena su senuoju pastatu. Panaudotos tos pačios medžiagos — plyta ir medis. Tai ir sujungia seną ir naują.

Naujoji koplyčia taip pastatyta, kad ji nepaliečia senojo pastato fasado, ji net ir nematoma. Ji nukelta anapus, į miško pusę. Kai ten iš kairės užieni, pamatai gražius architektūrinius ansamblius, pvz. kabantis varpas ir jo siena.

Vidaus dekoravimas

Vidaus dekoravimui buvo pakviestas dail. **Vytautas K. Jonynas**. Jis suprojektavo visą vidų — altorius, vitražus, suolus, žvakides. Visa, ką regį akis, yra padaryta vieno dailininko, todėl čia viduje taip skoninga ir ramu — viena dekoracijų dalis nedrasko kitos dalies.

Bendras koplyčios vaizdas — modernu, prisitaikyta prie naujųjų liturgijos reikalavimų. Galinėje sienoje matome reljefą, kur lietuviškų kryžių ir lietuviško gamtovaizdžio fone vaizduojama Marija ir šv. Pranciškus. Dešinėje už dekoratyvios sienos yra imponantiškas vitražas, einąs nuo gindų iki lubų.

Vitražas vaizduoja šv. Pranciškaus Saulės giesmę. Vitražas apšviečia altorių ir galinę sieną. Dešinėje, prie dekoratyvios lenktos sienos, yratabernakulis — Švč. Sakramentas. Altorius dekoruotas moderniai ir lietuviškai.

Koplyčios dešinioji siena skirta Kryžiaus Kelių stotim. Ir čia reljefai, įvesta net akmenų, net lietuviško gintaro.

Skaldyto stiklo vitražas vienuolyno koplyčioje — Aušros Vartų Madona. Vitražo detalė. Dailininkas Vytautas K. Jonynas. Nuotr. V. Maželio

Koplyčios kairėje matome eilę skaldyto stiklo vitražų. Jų tema lietuviška. Vitražai pastatyti įkypai, 45 laipsnių kampų ir koplyčią. Jie iš visur matomi.

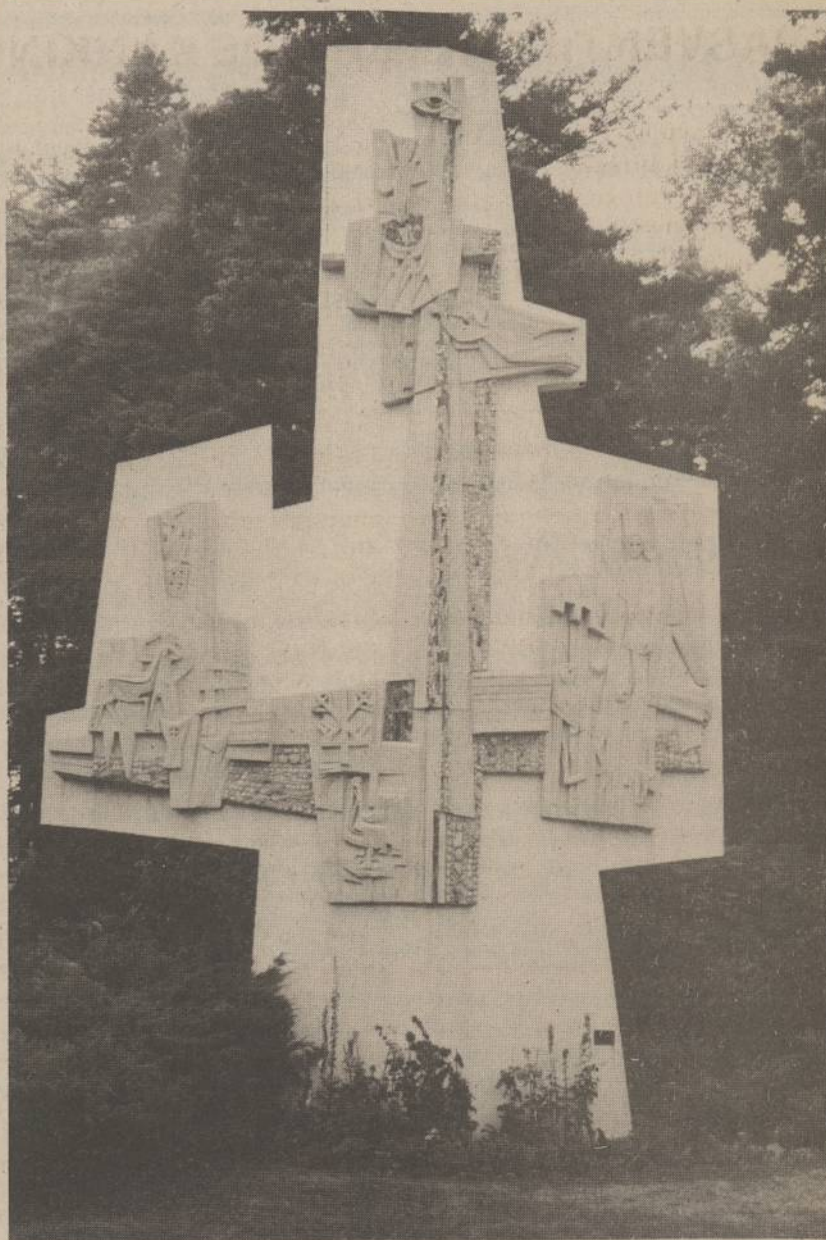
Presbiterijoje masyvus akmeninis altorius. Viršum jo — lietuviška rozetė su lempomis.

Koplyčia tikrai puošni ir skoninga, kaip reta. Ją norėtų turėti visi, kas mėgsta meną ir nusiimano apie architektūrą. Ji pradėta 1964, baigta 1965 metais.

Paminklas Bažnyčiai

Prieš vienuolyną, dešinėje, miškelio fone stovi tikrai retas ir praeivį patraukiantis paminklas, skirtas pavaizduoti kovojančią, kenčiančią ir triumfuojančią Bažnyčią. Kas matė koplyčios skulptūras, tas tuoj pasakys, kad tai Vytauto K. Jonyno darbas. To paminklo istorija yra tokia.

Kai 1964-65 New Yorke vyko pasaulinė paroda, Vatikano paviljono išorę dekoravo V. K. Jonynas. Viršum centrinio įėjimo buvo padaręs imponantišką skulptūrą, kuri vaizdavo kovojančią, kenčiančią ir triumfuojan-

Kovojančios, kenčiančios, triumfuojančios Bažnyčios paminklas vienuolyno sodyboje. Dail. V. K. Jonynas. Nuotr. Joseph DiFazio

čią Bažnyčią. Po parodos tą kūrinį jis padovanojo šiam pranciškonų vienuolynui. Gražioje vietoje buvo pastatyta speciali siena ir čia buvo pritvirtinta visa skulptūrų grupė.

Dabar visi turistai, kurie čia patenka pirmą kartą, sustoja ir nustemba šio paminklo originalumu. Tai turistų labiausiai lankoma vieta.

Kas tie statytojai?

Sodybą nupirko tuo metu buvęs pranciškonų provincijolas Tėv. Justinas Vaškys, OFM. Jis pradėjo organizuoti pirmuosius darbus. Daugiausia čia padarė Tėv. Jurgis Gailiusis, OFM, ilgiausiai buvęs provincijolu ir dabar esąs. Jis pastatė visa, apie ką čia kalbėjome. Daug prisidėjo ir Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, buvęs provincijolas, šio namo viršininkas. Prisidėjo ir Tėvas Jonas Dyburys, OFM, buvęs ilgą laiką šio vienuolyno viršininku; ypač uolus buvo aukų rinkėjas, statybų vykdytojas Tėv. Kęstutis Butkus, OFM, dabarti-

nis vienuolyno viršininkas. Prisidėjo ir kiti tėvai bei broliai, nes visi gyveno vienu rūpesčiu — šią vietovę paversti gražia šventove.

Praėjo 30 metų, ir visa pakeista. Aplinkuma jau kita, ji papuošta autentiška lietuviška kūryba.

Kai sėdi ten po senais ažuolais, vaizduotėje matai jojančius medžiotojus, atvykstančius ponus vakaronėi. Tai buvo seniai, prieš 30, prieš 40 metų. Bet ir dabar pasitaiko ateivių iš senųjų laikų. Prieš porą metų pasirodė dama, paskambino prie vienuolyno durų ir pasakė, kad ji čia buvusi baliuje, čia šokusi. Dabar norinti pamatyti tas vietas. Ir kaip ji nustebo, kad tos praeities neberado, neberado šokių salės, o ten buvo tik koplyčios prieangis.

Nors ir nerado praeities, bet ir ji pasidžiaugė — gražu. Taip — Kennebunkporto vienuolyno sodyboje gražu. Todėl ir malonu sėdėti po senais ažuolais, jausti praeitį ir džiaugtis dabarties grožiu. (p.j.)

Šios vasaros kultūrinė programa lietuvių pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte

Vasaros sezonas pradėtas liepos 1. Kaip įprasta, vasarvietėje surengiamos bent kelios parodos. Liepos 9 atidaryta A. Caldiko, V. Vizgirdos, K. Žoromskio, V. Igno, V. Krištolaitytės parodos.

Liepos 16 buvo lietuvių diena — piknikas. Buvo paminėta Tėv. Rafaelio Šakalio, OFM, kunigystės 25 metų sukaktis. Giedojo šv. Kazimiero parapijos choras iš Brocktono. Chorui vadovavo kompozitorius Julius Gaidelis. Tautinius šokius šoko Brocktono ansamblis Sūkury, vadovaujamas V. Bruzgio.

Liepos 21, penktadienį, — literatūros vakaras. Dalyvauja Nelė Mazalaitė, Algirdas Landsbergis, Leonardas Andriekus.

Liepos 23, sekmadienį, — Washingtono National Children's Choir koncertas.

Liepos 28, penktadienį, — dramų aktorius Henriko Kačinsko rečitalis, skaito lietuvių rašytojų kūrinus.

Rugpjūčio 5, šeštadienį, — solistės Ginos Čapkauskienės koncertas. Akomponuoja Saulius Cibas.

Rugpjūčio 6, sekmadienį, — Berkelee kolegijos Bostone kamerinio kvinteto koncertas, vadovauja Jeronimas Kačinskas.

Rugpjūčio 10, Ketvirtadienį, — vasarvietės choro koncertas. Vadovauja Izidorius Vasyliūnas.

Rugpjūčio 12, šeštadienį, — Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas.

Rugpjūčio 13, sekmadienį, — atidaroma ateitininkų sendraugų stovykla, kuri tęsis iki rugpjūčio 20. Stovykla turi savo programą su paskaitom, koncertu, literatūros vakaru.

Rugpjūčio 13, sekmadienį, — Izidoriaus Vasyliūno smuiko koncertas. Akomponuoja Vytenis Vasyliūnas.

Rugpjūčio 19, šeštadienį, — solistės Violetos Balčiūnienės koncertas. Akomponuoja Saulius Cibas. Drauge vyksta ir literatūros vakaras. Programoje dalyvauja į ateitininkų sendraugų stovyklą atvykę rašytojai.

Rugsėjo 2-4 — šaulių kultūrinis savaitgalis su sava programa.

AIDAI — vienas geriausių kultūros žurnalų išeivijoj. Ar juos prenumeruojai? Metinė prenumerata 15 dol. Adresas: 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Kryžiaus Kelių stočių paminklas. Architektas Jonas Mulokas, skulptorius Vytautas Kašuba. Nuotr. V. Maželio

PAŠVENTINTA LIETUVOS KANKINIŲ BAŽNYČIA

Mississaugoj-Toronte, Anapilio sodyboj, birželio 11 buvo pašventinta Lietuvos Kankinių parapijos bažnyčia. Apeigas atliko Šv. Sosto atstovas Kanadai prnuncijus arkivysk. A. Palmas. Ši parapija yra tęsinys Toronto Šv. Jono Krikštytojo parapijos, kurią įsteigė prieš 50 metų ankstesnės emigracijos ateiviai.

Prieš 18 metų klebono kun. P. Ažubalio iniciatyva Mississaugoj buvo įsigytos lietuvių kapinės. Vėliau kilo mintis šioj vietoj įkurti lietuvių sodybą, kuri buvo pavadinta Anapilio vardu. Sunku buvo gauti vietinio vyskupo leidimą perkelti parapijos centrui į dabartinę vietą. Pagaliau prieš 5 metus toks leidimas buvo gautas. Nutarta buvo skubiausiai statyti salę, kuri šalia kitų renginių galėtų tarnauti ir pamaldom. Taip ir išaugo modernūs ir erdvūs pastatai, kurie gali talpinti torontiečius lietuvius net ir švenčiant Vasario 16-ąją.

Šiemet buvo užbaigta bažnyčios statyba. Dar planuose yra numatyti senelių namai.

Tas visas kompleksas yra turbūt unikumas visoj išeivioj.

Pagal vietos tvarką bažnyčia turi priklausyti arkivyskupijai. Tačiau didžiulė salė, gražios lietuviškos kapinės ir būsimi senelių namai priklauso tik lietuviams. Šiam turtui tvarkyti ir valdyti yra sudaryta Anapilio korporacija, įregistruota valdžios įstaigose; ji yra pilna jo savininke.

Mūsų tauta savo istorijoj niekuomet nestigo nelaimių. Bet dvidešimtas amžius mus jomis apdovanojo ypatingai. Niekada tiek daug lietuviško kraujo nebuvo pralietas, kaip paskutiniaisiais dešimtmečiais. Ir žuvusių kankinių bei herojų už religinius ir tautinius įsitikinimus tūkstančiai. Iki šiol mes ieškom religinio gyvenimo pavyzdžių tik kitose tautose. Savieji lyg būtų mažiau vertingi. Laikas kaip tik susidomėti savaisiais kankiniais šventaisiais. Reikia, kad jie gautų pilną pripažinimą mūsų pačių tarpe, taip pat būtų pagarsinti ir kitose tautose. Šios minties kryptim kaip tik buvo dedikuota pirmoji bažnyčia mūsų kankiniam.

Bažnyčią puošia įspūdingi dailininkų A. Elskaus ir J. Bakio vitražai. Juose yra vaizduojama lietuvių kova už savąjį tikėjimą praeity ir dabar. Ne-trūksta ir tautinę mintį reiškiančių vaizdų: motina, guodžianti mirštantį lietuvių karį, Vytis, skriejantis link saulėtekio, reiskias ir mūsų tautos valstybingumo viltį. Nuo vitražų savo herojinę dvasia šviečia ir vardiniai mūsų kankiniai: arkivysk. T. Matulionis, arkivysk. M. Reinsys, vysk. V. Borisevičius, prof. Pr. Dovydaitis ir nežinoma moteris. Centre triumfuojančio prisikėlusio Kristaus bareljefas, skulptoriaus R. Moziliausko, gaubiamas lietuviškų kryžių ir prie širdies laikąs Rūpintojėlį.

Kaip minėta, bažnyčią pašventino popiežiaus atstovas Kanadai. Po šventinimo jis tarė žodį, pabrėždamas, kad lietuvių tauta yra šventųjų ir didvyrių tauta. Gerai padaryta, kad ši bažnyčia pastatyta Dievo ir Lietuvos kankinių garbei. Tai rodo lietuvių katalikų nepalaužiamą ryžtą ir gyvastingumą. "Būkit tvirti savo tikėjime, mano brangūs broliai lietuviai. Jūsų tikėjimas bus jūsų pergalė", — baigė prnuncijus.

Mišias koncelebravo vysk. V. Brizgys su dideliu būriu kunigų. Pamokslą sakė vietos vyskupas pagalbininkas T. B. Fulton, didelis lietuvių draugas. Jis buvo dalis to viso projekto. Gyrė lietuvių torontiečių plačius užsimojimus ir ragino, kad Anapilis būtų religinis ir tautinis lietuvių židinys.

Pamaldų metu įspūdingai pirmą kartą parapijos choras giedojo muz. St. Gailevičiaus pagal kun. St. Ylos tekstą sukurtas naujas mišias.

Bažnyčioj dalyvavo 1000 su viršum tautiečių.

Po pamaldų Anapilio didžiojo salėj įvyko banketas. Čia buvo pasakyta eilė kalbų bei sveikinimų. Pirmiausia po vaišių buvo pristatytas garbės stalas. Čia kaip tik buvo išreikštos ilgos ir nuoširdžios ovacijos klebonui kun. P. Ažubaliui. To jis tikrai užsitarnavo. Jis ne tik turėjo viziją, nes pradžioj visi planai kai kam atrodė tik graži iliuzija, bet nugalėjo visas klūtis, kurios kartais, iš šalies žiūrint, atrodė nenugalimos, ir realizavo planus.

Vysk. T.B. Fulton kalbėdamas įvertino kun. P. Ažubalio iniciatyvą ir pasiektus laimėjimus. Vysk. V. Brizgys metė žvilgsnį į ateitį ir klausė, ar esam paruošę jaunąją kartą, kuri užtikrintų šiam dideliui darbui tęstinumą. JAV konsulas J.R. Digins klausė, ar yra mūsų tarpe tokių, kurie nesididžiuotų šiuo projektu, ir užtikrino, kad, nors dabar JAV-bės aplinkybių dėka tylinčios, bet, išmušus valandai, jos bus su lietuvių tauta. Konsulas dr. J. Žmuidzinas sveikino Anapilio iniciatorių kleboną ir džiaugėsi bažnyčios vardo parinkimu, kuris išreiškia mūsų krašto tragediją ir religines bei tautines aspiracijas. Dar kalbėjo Kanados LB valdybos pirm. J.R. Simanavičius, prel. J. Tadaraukas Kunigų Vienybės vardu, kaimyninių parapijų klebonai — Prisikėlimo tėvas Augustinas Simanavičius, OFM, evangelikų kun. A. Žilinskas.

Meninę programą atliko Gintaro Šokėjai, solistai K. Čapkauskienė, R. Strimaitis, akomponavo J. Govėdas. Puikūs duetai visus žavėjo. Pabaigoj nuoširdų padėkos žodį visiem tarė kun. P. Ažubalis. Programai vadovavo parapijos komiteto pirm. J. Žiūraitis. J.A.

Atrodo, kad nesunkiai į Liet. Rašytojų sąjungą pateko nuo Tulos į Lietuvą atsibastęs rusas poetas Nikolajus Artimovas, gimęs 1926, Vilniuje 1949 baigęs karo mokyklą, išleidęs tik vieną eilėraščių rinkinį rusų kalba "Žygio laužai" (1976). Gyvena Telšiuose.

Neseniai Vilniuje lankėsi Islandijos ambasadorius Sovietų Sąjungai. Oficialiai jį priėmė užsienio reikalų "ministeris" V. Zenkevičius. Vizitas panaudotas propagandai: žiūrėkite, kokie mes nepriklausomi — turime savo užsienio reikalų ministeriją, savo užsienio politikos ministrą! Ambasadorius lankėsi Vilniuje, Trakuose, Klaipėdoje. Į Vilnių buvo atvykę ir Maroko jaunimo delegacija. Jai buvo parodytas Vilnius, Kaunas, Trakai. Vilniuje, Santuokų rūmuose, marokiečiams rodė civilines vedybų apeigas.

Kelmės rajone esančio Žemaitės vardo kolchozo literatūros premiją už grožinės literatūros kūrinių kaimo tematika laimėjo poetas Antanas Miškinis už knygą "Žaliaduonių gegužė" (1977).

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

(atkelta iš 1 psl.)

prodekanas docentas A. Jovaišas. Programos dalyviams pristatė rašytojas M. Sluckis. Savo kūrinius skaitė: A. Baltakis, A. Bučys, H. Čigriejus, M. Karčiauskas, A. Maldonis, Just. Marcinkevičius, M. Martinaitis, T. Rostovaitė ir V. Sulcaitė. Taip pat savo kūrinius skaitė trys pranašiausi dabartinių studentų poetai Henrikas Bakanas, Ramutė Belickaitė ir Justinas Kubilius — suvalkiečiai, Rytų aukštaitis ir žemaitis.

Jie visi trys jau yra apgynę diplominius darbus iš lituanistikos ir gauna universiteto baigimo diplomus.

Egzaminų komisijos pirmininko kompozitoriaus V. Laurušo pranešimu, šį pavasarį Lietuvos valstybinę konservatoriją baigė 140 studentų. V. Laurušas tarp išsiskiriančių talentingumų ir profesinių pasirošimų mini vokalistus: B. Tamašauską, S. Diršę ir E. Vesilevskį, pianistą A. Vasiliauską, chorvedžius: A. Andrejauskaitę ir I. Abarį. Kompozitorinį talentą rodo A. Martinaitis ir R. Joneliauskas. Tarp būsimųjų muzikologų minimi G. Žuklytė, S. Gaivenytė, D. Petrauskaitė, Z. Broverec ir B. Kiselevskaja. V. Laurušas džiaugiasi, kad iš 90 Lietuvos kompozitorių sąjungos narių 76 yra konservatorijos auklėtiniai. Tarp geriausių konservatorijos dėstytojų minimi: doc. V. Noreika, doc. J. Stasiūnas, prof. Z. Paulauskas, e. prof. p. O. Steinbergaitė, doc. V. Kazakauskienė, prof. E. Balsys, prof. J. Juzeliūnas, prof. J. Gaudrimas, doc. V. Venckus ir kiti.

"Literatūros ir meno" savaitraštis balandžio 1 buvo paskelbęs konkursą išversti rusų poeto A. Voznesenskio eilėraštį "Romansas". Vertimo konkursą laimėjo vilnietis inžinierius Algimantas Triponis, kupiškėnas Rimantas Urbonas ir vilnietis kalbininkas Vytautas Kasperavičius — nauji žmonės literatūros pasaulyje.

Nauji lietuvių rašytojų sąjungos nariai. Patekti į okupuotos Lietuvos Rašytojų sąjungą nėra lengva: neužtenka tik talento ir kūrybos pasireiškimo, svarbiausia — reikia politinės ištikimybės, partinio kryptingumo. Jaunieji rašytojai yra būriami į jaunųjų kūrėjų sekcijas, ten politiškai auklėjami paskirti

Šventinama Lietuvos Kankinių bažnyčia Mississaugoje prie Toronto, Kanadoje. Iš k. kun. dr. Pr. Gaida, Tėv. Kultis, SJ, vysk. V. Brizgys, Tėv. A. Simanavičius, OFM, kun. P. Ažubalis, kun. B. Pacevičius.

Rašytojas A. Landsbergis Europoj

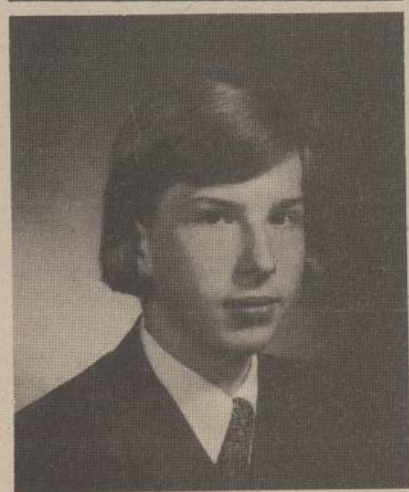
Gegužės 20-24 Stockholme rašytojas Algirdas Landsbergis dalyvavo Tarptautinio PEN Klubo egzekutyvinio komiteto posėdžiuose ir kongreso diskusijose tema "Persirengusi literatūra".

Gegužės 21 Stockholme lietuvių būrelis susirinko pasiklausyti jo kūrybos rečitalio. Įvadinį žodį apie autorių paskaitė dr. J. Lingis.

Gegužės 22 Landsbergis kalbėjo apie Petkų ir Gajauską prancūzų delegacijos suruošto spaudos konferencijoj dėl kultūrinės ir politinės represijos Rytų Europoj.

Kopenhagoj (gegužės 26-30) Landsbergis skaitė paskaitą Tarptautinės Amnestijos (International 'Amnesty') nariams, susitikio su rašytojais, žurnalistais, leidėjais.

Amnestijos darbuotojam apie Pabaltijį jis kalbėjo ir Amsterdamo (gegužės 30 — birželio 5), kur jis lankėsi Rytų Europos bei

Pranas P. Kapinskas

Aleksandro Herzeno institutuose.

Londono (birželio 5-21) Landsbergis skaitė paskaitą apie Lietuvą Ekonominį ir Politinių Mokslų Instituto (London School of Economics and Political Science) Sovietų ir Rytų Europos seminare. (Ankstesniųjų šių mokslų paskaitininkų tarpe buvo Belgrado, Budapesto, Jeruzalės ir kitų universitetų profesoriai.)

Birželio 10 Landsbergis su žmona skaitė ištirauk iš savo raštų bei iš savilaidinės dramos "Pasivaikščiojimas mėnesienoje" angliškojo varianto. Londone jis turėjo pasitarimų su Tarptautinės Amnestijos tyrimo skyriaus darbuotojais, redaktoriais, teatralais. (Elta)

PROVIDENCE, R.I.

Pranas P. Kapinskas, Vito Kapinsko sūnus, pradėdamas studijas Rhode Island universitete, gavo Lietuvos vyčių Naujosios Anglijos apskrities 300 dol. stipendiją.

Baigęs LaSalle Akademiją, Pranas už pavyzdinę mokslo baigimą šį pavasarį praleido savaitę laiko Washingtono su kitais, tarp gabiųjų išrinktais, moksleiviais.

Pranas Kapinskas yra ne tik gabus moksle, bet dalyvauja ir visuomeninėje veikloje — yra Lietuvos vyčių junjorų kuopos narys, už veiklą skautuose pagerbtas Eagle Scout žymeniu. Jis taip pat pastoviai tarnauja mišiom Šv. Kazimiero lietuvių parapijoje. — A.P.

— Lietuvos atstovui a.a. Juozui Kajeckui liepos 2 mirus, Washingtono dienraštis The Washington Star liepos 5 išspausdino nekrologą.

— "National Catholic Register", JAV katalikų savaitraštis, liepos 9 išspausdino kun. K. Pugevičiaus straipsnį apie lietuvių katalikų norą vykti į misijas Sov. Rusijoje. Panaudota "Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos" Nr. 32 medžiaga.

— Šveicarų instituto "Glaube in der Zweiten Welt" — Tikėjimas antrame pasaulyje — leidžiamas informacijų biuletenis paskyrė specialų numerį Lietuvos pogrindžio spaudai. Iš-tisai spausdinamas į vokiečių kalbą išverstas "Aušros" penktasis numeris. Pradžioj pateikiamas instituto direktoriaus įžanginis žodis apie pogrindžio spaudos reikšmę Lietuvoje ir kituose komunistų valdomuose kraštuose bei dr. Alberto Geručio studija apie lietuvių tautos kilmę, kalbą ir istoriją.

— Genovaitė Valiukevičienė, viešnia iš okupuotos Lietuvos, liepos 4 eismo nelaimėje tragiškai žuvo Kanadoje, prie Worwos miestelio, Ontario provincijoje. Drauge žuvo ir automobilį vairavęs Juozas Beleckas iš Londono, Ont., kurį prie vairo ištiko staigus širdies priepuolis. Genė Valiukevičienė ilgesnį laiką viešėjo pas savo seserį Juliją Rutelionienę, gyvenančią Rockville, Md., prie Washingtono. Atsilankiusi lietuvių dainų šventėje Toronte ir aplankiusi kitus gimines, viešnia vyko susipažinti su Kanados ir Amerikos vakarais bei susitikti daugiau giminių. Genovaitės Valiukevičienės palaikai persiūsti į Lietuvą. Ten liko jos viena dukra, keturi sūnūs ir du vaikaičiai. Liepos 9, sekmadienį, 10:30 val., Washingtono Šv. Dominiko bažnyčios koplyčioje, kun. dr. Tomas Žiūraitis aukojė mišias už velionės vėlę. Rutelionių draugai ir pažįstami reiškia jiems nuoširdžią užuojautą dėl a.a. Genovaitės tragiškos mirties.

— Prel. L. Mendelis, Baltimorės Šv. Alfonso lietuvių parapijos klebonas emeritus, lankymasis Romoj, birželio 21 dalyvavo specialioj Pauliaus VI audiencijoj. Tą dieną buvo minima jo 15 metų popiežiavimo sukaktis. Iš Romos prel. Mendelis atsiuntė sveikinimus ir Darbininkui.

— Inž. Algis Stepaitis, savo pusbrolio a.a. Tėv. Modesto Stepaičio, OFM, atkviestas iš Vokietijos, pradžioj gyveno Lewistone, Maine. Vėliau jis su žmona Laima persikėlė į Chicago. Darbštumo ir sumanumo dėka Algirdas Stepaitis darbovietėj pasiekė puikių rezultatų. Paskutiniu metu yra paskirtas vadovauti inžinerijos departamentui didžiulėj įmonėj — Fluid System Division U.O.P. Inc., San Diego, Calif. Jo žmona yra solistė, išleidusi dainų ir arijų plokštelę. Koncertuodama lietuviams ir amerikiečiams, sol. Laima Stepaitienė yra dainavusi ir Darbininko koncerte.

— Cleveland, Ohio, rugsėjo 16-17 įvyks jubiliejinės pabaltiečių sporto žaidynės.

— Lietuvių Fondo rudens vajuos pokylis šiemet įvyks spalio 28 naujame Marriot viešbuty, Chicagos miesto centre.

— Toronto, Ont.,metinė N. Pr. Marijos seserų rengiama vakariinė įvyks lapkričio 5 Prisikėlimo parapijos salėj. Kartu bus minima vienuolijos 60 metų veiklos sukaktis.

— Miunchene LB apylinkės narių susirinkimas išrinko naują valdybą: pirmininkas Richardas Hermannas, sekretorius dr. Kajetonas Čėginskas ir įždininkas stud. Mečys Landas.

1978 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

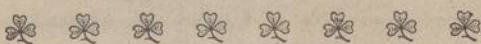

RUDENS VIENOS SAVAITĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Rugsėjo 17 iki 25 — \$849.00

Spalio 12 iki 20 — \$849.00

1 naktis Maskvoje, 6 naktys ir 5 dienos Vilniuje su 1 dienos ekskursija į Kauną ir Trakus, 1 naktis Maskvoje.

Daugiau informacijų kelionių į Lietuvą reikalau prašoma kreiptis:

ALGIRDAS MITKUS
BALTIC TOURS
8 WHITE OAK ROAD
NEWTON, MASS. 02168
(617) 969-1190

ATSTOVAS:
WORCESTERY —
114 MILBURY ST.
1 — SW — 8-2868

ST. PETERSBURG, FLA.

Skaudžių birželio dienų prisiminimas birželio 11 pradėtas pamaldomis Šv. Kazimiero misijos koplyčioje. Mišias aukojo ir jautrų pamokslą pasakė prel. J. Balkūnas, P.A. Po pamaldų minėjimas vyko Lietuvių klube. Šauliai ir koplyčioje, ir klube dalyvavo su vėliavomis. Invokaciją sukalbėjo prel. P. Ragažinskas, svečias iš Brazilijos. Žodį apie įvykius dabarties perspektyvoje tarė F. Prekeris. Savo sukurta eilėraščių skaitė savanoris kūrėjas majoras L. Virbickas. Aisčio eilėraščių deklamavo Linda Jurgėlaitė. Klubo choras, vadovaujamas muz. P. Armono, sudainavo keturias dainas.

Dainų vakarą birželio 3 atliko Lietuvių klubo choras. Buvo sudainuota 16 dainų. Dirigavo muz. P. Armonas. Akomponavo muz. Margaret Sullivan.

Tėvų diena klube paminėta birželio 18. Scenos vaizdelį, paruoštą dr. B. Zelbienės, suvaidino J. Jasinskas, S. ir S. Vaškiai, K. Radvilaitė. Mildutė Lietuvinkaitė, 9 metų amžiaus klubo narių F. ir S. Prekerių anukė, deklamavo ir dainavo.

Vasario 16 gimnazijai remti būrelis Nr. 18, vadovaujamas S. Vaškienės, gimnazijai vėl surinko 179 dol. Būrelio nariai: J. Butkus, P. Balčiūnas, A. Kindurys, O. Jasiukienė, V. Jomantienė, J. Liaukus, L. Natkus, A. Ragelis, B. Skorupskas, M. Ugenas, K. Urbsaitis, J. Babrys, E. Grušienė, J. Jasinskas, K. Merckis, A. Paleckis, S. Vaškys, S. Liaukutė (vienkartinė auka). Būrelių priklausė ir a.a. inž. Butkus.

St. Peterburgo Balfio skyriaus susirinkime birželio 20 išrinkta nauja valdyba: pirm. J. Valauskas, vicepirm. A. Miliauskienė, sekr. O. Galvydienė, išd. Kriaučiūnas. Revizijos komisija: pirm. A. Plepys, nariai J. Babrys ir N. Navickienė.

Lietuvos vyčių 147 kuopa yra jauniausia organizacija St. Peterburge. Paskutiniame kuopos

susirinkime vienuolika narių pakelti į vyčių pirmą laipsnį. Aukščiausia — garbės nario laipsnį gavo kuopos pirm. A.J. Mažeika, ketvirtą laipsnį — Z. Mažeikienė ir D.J. Mažeika, JAV armijos majoras, gydytojas.

PLSŽ lengvoji atletika

Visų šakų sporto vadovam geriausią pavyzdį parodė lengv. atletikos komiteto pirmininkas Algirdas Bielskus. Nepaėjęs nei dviem savaitėm nuo PLS Žaidynių, jis jau paruošė ir visiems išsijuntinėjus lengv. atletikos varžybų duomenis. Bielskus turbūt yra darbščiausias ir pareigingiausias asmuo visos Sporto Sąjungos. Neveltui jis yra Pabaltiečių Sporto Federacijos pirmininkas ir visai su pagrindu jis buvo pakviestas vyriausiu PLS Žaidynių teisėju. Yra žmonių, kurie Bielskų kritikuoja, bet kiekvienas iš jų žino, kad jo darbo nepajėgtų atlikti. Už ilgametį tridšį lietuvių sporto veikloje Bielskui buvo suteikta Ohio Lietuvių Gydytojų kultūrinė premija, bet jis yra vertas ne tik Ohio, bet ir visos lietuvių išeivijos pripažinimo ir pagerbimo.

Grįžtant prie lengv. atletikos, gražiam Toronto Etobicoke stadione dalyvių buvo daug ir įvairios rungtys pilnai užėmė dviejų dienų varžybų programą. Labai gausiai dalyvavo Chicago Lietuvių Lengvatletų Klubas, Clevelando Žaibas ir Kanados sporto klubai, o iš Rytų apygardos tik saujelė susiorganizavo dalyvauti. Nors buvo planuota varžybas vykdyti tik susidarius bent 4 dalyviams kiekvieno rungtyje, bet, sportininkams išsisklaidžius po daugybę amžiaus grupių, kai kur rungtis tikiai 3 arba 2 dalyviai ir visi gavo po medalį. Jaunių A (18 m. ir jaunesni) ir vyrų grupės buvo sujungtos į vieną, taip pat ir motė-

Pasaulio lietuvių sportinių krepšinio žaidynių laimėtojai — Chicago "Neries" komanda. Iš k.: A. Varnas (kapitonas), St. Puidokas, A. Dagys, J. Naujokas, T. Vaitkus, J. Stankūnas, L. Jesevičius, J. Šimkus ir R. Butkus. Nuotr. Zigmo Degučio

rų bei mergaičių A grupės.

100 m. bėgime jaunių B grupės pasekmė nedaug atsiliko nuo vyrų, nes Paulius Karosas (TA) atbėgo per rekordinį 11.5 sek. laiką, o pas vyrus Mikas Talanskas (Australija) buvo pirmas su 11.3 sek., II P. Grajauskas (HK), 11.5 sek ir III D. Ramanauskas (CH), 11.6 sek. 200 m vyrų grupėje pirmas A. Grajauskas (HK), 23.3 sek., II D. Ramanauskas (CH), 23.8 sek. ir III P. Grajauskas (HK), 24.4 sek. Jaunių B grupėje Toronto Aušros Karosas 200 m. atbėgo per 24.6 sek., tuo būdu pasiekdamas du naujus ŠALFAS rekordus jaunių klasės trumpų distancijų bėgimuose. Labai geras pasekmes uždirbo ir jaunių C klasės bėgikai, kur Algis Penkiūnas (WV) 100 m atbėgo per 12.4 sek. o Tomas Dundzila (CH) 400 m per 1:01.4 min. ir 800 m per 2:34.3 min. Šios pasekmės irgi pagerino ŠALFAS Sąjungos iki šiol turėtus rekordus. Iš viso PLSŽ lengv. atletikos varžybose buvo pasiekta 19 naujų rekordų, kas tikrai džiugina ir parodo, kad lengv. atletikos šaka dar nėra žuvusi. Tik reikia daugiau tokių vadovų, kaip Bielskus ir vėl aikštės sužaliuos lietuvių lengvatletų uniformomis.

Vyrų grupėje naują rekordą pasiekė Londono Tauro A. Barakauskas rutulio stūmimo su 56' (17.07 m) pasekme ir labai puikiai pasirodė S. Kinderis (CH), laimėjęs 3 aukso medalius: 800 m (2:01.4 min.), 1500 m (4:17.1 min.) ir 5000 m (16:24.5 min.). Šiam ilgus distancijos bėgime Kinderis toli paliko visus varžovus, iš kurių II v. laimėjo R. Zabulionis (Lond. Tauras), 17:36.2 min. ir III v. A.

Rajeckas (N.Y. LAK), 17:39.6 min. Donatas Ramanauskas (CH) laimėjo aukso medalį už 400 m (53.3 sek.), sidabro medalius 200 m ir 800 m ir bronzos 100 m bėgime. A. Paukštys (CH), dar tik jaunių amžiaus, parodė labai gerą formą rutulio disko metime, bet neatsilaikė prieš patyrusį Barkauską, paimdamas tikiai sidabro medalius. Leties metime visus toli paliko P. Laukaitis (RS), su 166'5" (50.72 m) metimu, o kitose vyrų rungtyse nebuvo ypatingai ryškių pasekmių.

Moterų grupėje 4 aukso medalius laimėjo R. Maželytė (CZ)

už 100 m (13.0 sek.), 200 m (28.0 sek.) rutulio stūmimo, 33'11" (10.34 m) ir 4x100 m estafetėje. Tris medalius gavo E. Laniauskienė (Giedraitytė) (CZ) 100 m kliūtiniam bėgime, šuolyje į tolį ir estafetėje, o du aukso medalius pelnė L. Ridikaitė (N.Y. LAK) 400 m bei 800 m bėgimuose.

Jaunių A grupėje tik rutulio ir disko metimuose buvo varžomasi atskirai nuo vyrų klasės. Čia Andrius Paukštys (CH) gavo tinkamą pripažinimą, gaudamas aukso medalius ir naujus rekordus rutulio stūmimo, 52'4.5" (15.97 m) ir disko metime, 145'11.5" (44.49 m).

Jaunių B, kaip minėjom, P. Karosas (TA) parodė gerą ateitį trumpų distancijų bėgimuose ir Aidas Kriaučiūnas (DK) laimėjo aukšą ir naują rekordą 110 m kliūtiniam bėgime per 16.9 sek.

Jaunių C rekordininkai: A. Penkiūnas (WV) 100 m, Tomas Dundzila (CH) 400 ir 800 m ir Simonas Novikas (TV) šuolyje į aukštį, 4'10.5" (1.49 m).

Mergaičių ir berniukų prieauglio grupėse buvo apskiai dalyvių ir pasiekta daug gerų pasekmių bei naujų rekordų. Del vietos stokos visų čia nebepaminėsime, bet kiekvienas klubas arba dalyvis gali gauti pilną pasekmių lentelę kreipdamasi į Alg. Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117. Jis tikrai bus patenkintas jų dėmesiu ir išpildys kiekvieną prašymą.

Šio rašinio vietovių ir klubų sutrumpinimų paaiškinimai: TA — Toronto Aušra, HK — Hamiltono Kovas, CH — Chicago L.L. Klubas, WV — Washingtono Vėjas, RS — Rochesterio Sakalas, CZ — Clevelando Žaibas, N.Y. LAK — New Yorko LA Klubas, DK — Detroito Kovas ir TV — Toronto Vytis.

Alg.Š

Karpovo - Korčnojaus mačas dėl pasaulio karūnos sovietam yra gyva žaizda. Kai dm Viktoras Korčnojus pasitraukė iš Sovietų S-gos, jis buvo pasmerktas kaip išdavikas, o sovietų didmeisteriam uždrausta ant visados rungtis su juo. Dabar gi sovietai turi užmiršti apie tą įsaką, nes Korčnojus išsikovojo teisę susitikti su pasaulio meistriu A. Karpovu dėl pasaulio karūnos. Kova šio mėnesio 17 prasidėjo Boguio mieste, Filipinų salose. Laimėtoji paskirta \$350,000, o jo varžovui \$150,000. Korčnojus sudorėjo visus savo varžovus: buv. pasaulio meistri T. Petrosianą, dm L. Polugaevskį, vengrų dm L. Portišą ir galop buv. pasaulio meistri B. Spaskį. 1974 Korčnojus pralaimėjo Karpovui 1 taško persvara, nes, anot Korčnojaus, taip jam buvo įsakta iš sovietų valdžios. Sovietų spauda iškelia Karpovo jaunumą (27 m.), jo išmintį ir būdo šaltumą į ką Korčnojus (47 m.) atsiliepti, kad jis mokės Karpovą "įkaitinti". Karpovas pasaulio meistriu tapo be kovos, nes 1975 pasaulio meistris Bobby Fischeris (JAV) nestojo ginti savo titulo.

Karpovo-Korčnojaus mačas bus televizuojamas Europoje.

Tarptautinį turnyrą Jurmaloje (Latvija) laimėjo dm Bronšteinas (Sov.), surinkęs 10 tš., 2/3. Gufeld (Sov.), Knaak (R Vok) po 9 tš., Taimanovas (Sov) 8.5, bulgaras Ermenkoff, Lutikovas (Sov) ir jugoslavas Suhovič po 8 tš.

Auka prisidėk prie lietuviškos spaudos išlaikymo!

PRAKTIŠKIAUSIOS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Siuntinys 1 — 1978

Nepermatomo nailono gėlėta arba su ornamentais įvairių spalvų labai populiarus medžiaga dėl dviejų sūknelių: gėlėta arba lygių spalvų crimplene medžiaga suknelei; dvigubo storio nailoninė skarelė; moteriškas nailono apatinis arba vyriški nailono viršutiniai marškiniai; dvi poros vyriškų arba moteriškų nailoninių arba vilnonių kojinių; 40 anglišių geriausių cigarečių; dėžė šokoladinių saldinių; 1 svaras pupelių kavos; vienai eilutei vilnonė labai gera medžiaga su jaudimu "All wool made in England", gali būti šviesios arba tamsios spalvos.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimo išlaidomis — \$190.00

Taip pat dar galima padėti į šį siuntinį 9 sv. svorio prekių, pavyzdžiui, galima padėti 4 m. medžiagos; 2.75 m. dirbtinio minko kailio arba kitokių dovanų.

Žemiau siūlome keletą praktiškesnių ir naudingesnių dalykų:

Dirbtinio minko kailis moteriškam paltui	\$80.00
Jeans "Wrangler", vyr. arba mot. (galima siųsti 4)	40.00
Geresnės rūšies nertinis	32.00
Nailono kojinės, vyriškos arba moteriškos	3.00
Vilnonė medžiaga suknelei	24.00
Vilnonė skarelė	11.00
Geresni marškiniai	15.00
Lietsargis telescopic	12.00
Vyriški arba moteriški labai geri pusbačiai	34.00
Crimplene medžiaga kostiumėliui	30.00
Angliška eilutei medžiaga ("All wool made in England")	50.00
Geresnė eilutei medžiaga ("All wool made in England")	75.00
Siunčiame įvairius kalkuliatorius ir Stetoskopus.	
Sudarant savo nuožūra siuntinį reikia pridėti \$28.00 už visas persiuntimo išlaidas. Kiekvieno siuntinio pristatymas yra garantuotas.	
Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba pinigais.	

BALTIC STORES LTD.
(Z. JURAS)

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BR 1 4HB, ENGLAND

TEL. 01 460 2592

Žymėtina, kad olandas Ligtering ir kubietis Nogueiras liko 13-14 v. po 6.5 tš., 15-tas suomis Westerinen 6 tš. ir 16tas švedas Schneider 5 tš.

Tarpt. turnyras Kiel mieste (V. Vok) užbaigtas šitaip: Smejkal (Čksl) ir Parma (Jgs) po 8.5 tš. Mortensen (Dn), Raduloff (Blg) ir vengras Csom po 7.5 t., Ogaard (Norv) 7 tš., o kiti mažiau; viso 12 dalyvių.

So. Bostono LPD Šachmatų klubas rugpjūčio 3 pradeda klubo narių šachmatų turnyrą. Laimėtojams 1-3 v., taipogi jaunių, (berniukų ir mergaičių) ir senorių grupių laimėtojams paskirtos dovanos. Starto mokestis \$5, jauniams — \$3. Įsirašyti prašoma iki liepos 27 pas K. Merkį, 115 G St., Boston MA 02127. Tel. 268-0853. Lošiamą bus ketvirtadieniais nuo 7 v.v. klubo patalpose (368 W. Broadway) arba pagal žaidikų susitarimą kitur ir kitu laiku.

DARBININKUI

PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, prisijusdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

Po 7 dol.: kun. J. Bakanas, Worcester, Mass. F. Rajeckas, Waterford, Conn., kun. J. Adomaitis, Ossineke, Mich., G.R. Mironas, Philadelphia, Pa.

5 dol. — P. Seniūnas, Gulfport, Fla.

3 dol. — U. Varnackas, Los Angeles, Calif.

Po 2 dol. — A. Padvelskis, Somerville, N.J., Z. Martinaitytė, So. Boston, Mass., A.M. Orenas, Columbia, Md., S. Bobelis, Plainview, N.J., F. Gagas, Brooklyn, N.Y., Franciscan Fathers, Rochester, N.Y., R. Viliamas, Washington, D.C., K. Bartys, Elizabeth, N.J., F. Yasus ir Saar, Flushing, N.Y., V. Liulevičius, Chicago, Ill., J. Silks, Union City, Conn., S. Čekavičienė, Richmond Hill, N.Y., K. Remeza, Woodhaven, N.Y., K.A. Vasaitis, Beltsville, Md.

1 dol. — V. Gureckas, Ozon Hill, Md.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

BOOKS IN ENGLISH

For Those Still at Sea, by S. Kudirka \$8.00

Lithuanian Cookery, by I. Sinkevičiūtė \$7.00

The USSR-Germany against Lithuania, by B. Kaslas \$15.00.

The Baltic Nations, by B. Kaslas \$12.00

Fighters for Freedom, by J. Daumantas \$10.00

Lithuania 700 Years, by A. Gerutis \$12.00

Lithuanians in America, by A. Kučas \$6.00

Lithuanian Short Story 50 Years, by S. Zobarskas \$12.50

Selected Lithuanian Poetry, by J. Zdanyas \$12.00

Lithuania: the Outpost of Freedom, by C. Jurgėla \$15.00

Vytautas the Great Duke of Lithuania, by J. Končius \$2.00

Persiuntimas-postage \$1.00. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

Models

For
Television,
Fashion,
Commercials,
Shows,
Advertising
Beginners and
Professionals

Apply This
Week 1-5 P.M.
(Suite 404)
225 West 57th St.,
N.Y.C.
212-586-3556

BALTIC HOLIDAYS COME TO LITHUANIA IN 1978

JOIN US AND FULFILL A DREAM
THAT WILL HAVE ENDLESS MEMORIES!

Departure dates		NIGHTS SPENT IN EACH CITY
July 28 to August 11	\$1074.00	Vilnius 5, Druskininkai 3, Moscow 3, Leningrad 2,
August 18 to Sept. 1	\$1074.00	SAME AS ABOVE
Sept. 15 to Sept. 23	\$849.00	Vilnius 5, Moscow 2
Sept. 22 to Sept. 30	\$849.00	SAME AS ABOVE
Sept. 28 to Oct. 7	\$849.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Oct. 12 to Oct. 21	\$849.00	SAME AS ABOVE
Dec. 22 to Jan. 5	\$1049.00	Vilnius 5, Warsaw 3, Leningrad 3, Moscow 2

Tours include full day excursion to Kaunas and half-day trip to Trakai

CONTACT: JONAS ADOMĖNAS,
Tour Manager

TRANS INTERNATIONAL TOURS LTD.
535 Fifth Avenue
New York, N.Y. 10017
212 697-7257

Veikli Long Island Lietuvių Piliečių Klubo valdyba. Iš k.: finansų sekr. K. Bubnis, pirm. Benys Čeponis, vicepirm. J. Stankevičienė, prot. sekr. K. Giedraitienė ir ižd. J. Maldutis

DVEJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Prieš dvejus metus, liepos 24, žiauri mirtis išplėšė iš mūsų tarpo

A.A. VYTAUTĄ ŠVENTORAITĮ

Už Jo sielą bus aukojamos šv. Mišios liepos 23, sekmadienį, 11 val., ir liepos 29, šeštadienį, 10 val. ryto Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Draugus ir pažįstamus prašome dalyvauti šv. Mišiose ir prisiminti Jį savo maldose.

Liūdintys: žmona Kazimiera, sūnūs Egidijus ir Saulius su šeimomis, J.P. Kunigėliai

A.A. KAZIMIERAS RADIKAS,

buvęs Lietuvos savanoris, staiga mirė gegužės 26. Gyveno South Windsor, Conn. Sulaukė 75 metus amžiaus.

Nuliūdime liko žmona Stefanija, brolis Lietuvoje, sūnus, dukros, anūkai ir proanūkai.

Mielam Bičiuliui

A.A. BALIUI GEDEIKAI

mirus, jo žmoną Kotryną ir sūnų Rimgaudą širdingai užjaučia

F. Liuberskienė
A.P. Petraičiai
ir Samušiai

Prof. inž.

JURGIUI JANKAUSKUI,

mirus jo žmonai Valentinai, nuoširdžią ir gilią užuojautą reiškia

ALIAS New Yorko skyrius

A.A.

KAZIMIERUI BARAUSKUI

mirus, jo žmoną ONĄ BARAUSKIENĘ, dukras AUŠRĄ ir BIRUTĘ bei artimuosius giliai užjaučia ir drauge liūdi

Jeronimas ir Emilija, Algirdas ir Joan,
Algimantas ir Teresė LANDSBERGIAI,
Mamertas ir Gražina ERČIAI

A.A.

KAZIMIERUI BARAUSKUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo jo žmonai O. Barauskienei, dukroms Aušrai Sabalienei ir Birutei Bagdžiūnienei su šeimomis.

Sofija Salienė
Adolfas ir Rima Gaigalai

GRAŽIOS IŠKILMĖS APREIŠKIMO PARAPIJOS BAŽNYČIOJE

KUN. J. PAKALNIŠKIS — NAUJAS KLEBONAS

Liepos 16, sekmadienį, 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje buvo gražios iškilmės — kun. Jono Pakalniškio įvesdinimas į naujas klebono pareigas. Žmonių prisirinko pilna bažnyčia. Tai rodo, kad kun. J. Pakalniškis yra visų mylimas ir gerbiamas.

Su procesija

I bažnyčią atėjo visa ilga procesija su kryžiumi ir su didele palyda, kurią sudarė įvairių organizacijų atstovai, atstovės, skautų būrelis ir parapijos taryba. Palydėjo ir keletas kunigų svečių. Choras įeinant giedojo Dievas mūsų prieglauda.

Prie altoriaus pasitiko kun. A. Račkauskas ir pabučiavo naująjį kleboną.

Įvesdinimo apeigos

Kun. J. Pakalniškis atsisėdo kėdėje priešais žmones už altoriaus, o visas įvesdinimo apeigas atliko vyskupo atstovas prel. James A. Hunt, vyskupijos vikaras.

Pirmiausia jis kalbėjo apie kun. J. Pakalniškį, o paskui pasiskaitė vyskupo laišką — paskyrimo aktą. Po to buvo priešaika. Pradžioje naujas klebonas atsakinėjo į klausimus, pasižadėdamas gerai eiti klebono pareigas. Ir susirinkusieji taip pat pažadėjo būti gerais parapije.

čiais. Atsiklaupęs dar sukalbėjo Credo, o vyskupo atstovas meldėsi, rankas ištiesęs viršum atsi-klaupusio, liepdamas Kristaus vardu valdyti šią parapiją, teikti sakramentus, patarnauti žmonėms. Reikėjo net pasirašyti naujam klebonui. Taip pat pasirašė ir du liudininkai — tarybos atstovai.

Išsiriakiusi taryba perdavė svarbiausius parapijos daiktus — bažnyčios raktą, tabernakulo raktą, antspaudą, mišiologą ir parapijos administravimo knygas. Visa bažnyčia triukšmingais plojimais pasveikino naująjį kleboną.

Naujasis klebonas mišias kcelebravo su savo vikaru kun. A. Račkausku. Pamokslą pasakė naujasis klebonas. Pirmą kalbėjo angliškai, padėjo vyskupui už paskyrimą ir pažadėdamas eiti gerai šias pareigas. Lietuviškai kalbėdamas, prisiminė, kad iš šios parapijos išėjęs prieš 12 metų į Maspethą. Kviėtė visus lankyti šią bažnyčią ir pasižadėjo kuo geriausiai eiti savo pareigas.

Mišių metu išpūdingai giedojo choras, vadovaujamas Viktoro Ralio. Kaip grįžtančius namo paukščius — solo giedojo Leonas Ralys.

Pamaldose dar dalyvavo kun. Stasys Yla iš Putnamo, kun. L. Budreckas, Tėv. Paulius Bal-

(nukelta į 8 psl.)

Pulk. A. Stapulionis. Apie jo mirtį buvo rašyta praeitame Darbininko numery

LAISVĖS VARPAS

Sekmadieniais 11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Višelnis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209 BOSTON, MASS. — WNSR 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

BALTIMORĖJE

Fort McHenry, Baltimorės priemiesty, birželio 30 vyko istorinės Fort McHenry Flag pašto ženklų išleidimo iškilmės. Jose dalyvavo ir kun. Antanas Dranginis. Iškilmes pradėjo su malda. 1814 rugsėjo 14 Anglijos laivynas, įplaukęs į Chesapeake Bay vandenį, planavo paimti Baltimorės miestą. Fort Henry pily amerikiečių kariuomenė gynėsi. Po 25 valandų mūšio Anglijos laivynas pasitraukė. Amerikos vėliava su 15 žvaigždžių ir 15 dryžių, nors ir peršauta, dar plevėsavo. Francis Scott Keyes, pastebėjęs vėliavą plevėsuojant ir po kautynių, parašė Amerikos himną "Star Spangled Banner". Šiom istorinėm kautynėm prisiminti ir išleistas naujas Fort McHenry Flag pašto ženklas.

Antanas Dilijonas liepos 10 išvežė savo dukrą ir kitas lietuvaiteis į Vermonto lietuvaikių stovyklą. Antanas sekmadieniais Šv. Alfonso parapijos bažnyčioje eina lektoriaus pareigas.

Kostas Laskauskas, Lietuvių radijo valandos vedėjas, po kojos operacijos sveiksta namuose. Paskutiniomis dienomis išvyko praleisti atostogų į lietuvių pranciškonų vasarvietę Kennebunkport, Maine.

Jonas Obelinis

PAMINKLINIAM KRYŽIUI IR DIDŽIŲJŲ LIETUVOS VALDOVŲ MEDALIJONAM AUKOJO:

500 dol. — Mrs. Anne Sinkovich, Queens Village, N.Y., įamžinant a.a. tėvus Adomą ir Evą Nadzeikas.

Po 100 dol. — Lietuvos Vyčiai, 110 kuopa, Maspeth, N.Y.; Mrs. Anna M. Shovelski, Glendale, N.Y.

10 dol. — Mrs. A. Vazinis, Chicago, Ill.

Atletų klubo — ketvirtadienio parengimų (bingo) grupės pagėdavimu birželio mėnesio pajamos (3000 dol.) yra skiriamos paminkliniam kryžiui. Taip pat į paminklinio kryžiaus ir D.L. valdovų garbės fundatorius yra įrašomi penktadienio parengimų bendradarbiai. Visiems autotojam į bendradarbiuiam nuoširdus ačiū.

The Boston Globe liepos 9 paskelbė laikraščio štabo narės Gloria Negri straipsnį "US called 'naive' on detente". Šalia straipsnio yra ir Simo Kudirkos fotografija, po kuria parašyta: Simas Kudirka... it's a crime to trust Russia. Straipsny duodama trumpa Simo Kudirkos tragedijos istorija, kuri vyko 1970 prie Martha's Vineyard. S. Kudirka lankėsi Bostone knygos "For Those Still at Sea" platinimo reikalu. Straipsny cituojamos S. Kudirkos kalbos mintys, kritikuojančios JAV detentės politiką.

Petro Viščinio vadovaujamos Laisvės Varpo radijo programos

garsino Pasaulio Lietuvių Dienas, jas organizuojant. Buvo perduotos prel. J. Balkūno ir A. Vakselio kalbos. Dabar vėl perduoti platūs reportažai lietuvių ir anglų kalbomis. Iš WWEL stoties lietuviškai kalbėjo LB Bostono apylinkės pirm. ir PLB seimo atstovas A. Matjoška, o iš WBET radijo stoties — A. Januškevičienė, gimusi Amerikoje, bet gyvai besidominti lietuvių reikalais. Iš WBET stoties pusė programos perduodama anglų kalba. Čia perduodamos žinios apie lietuvių politinius kalinius Sovietų Sąjungoje: Balį Grajauską, Viktorą Petkų, Algirdą Žyprę ir kitus. Ši informacija pasiekia ir amerikiečius, nes angliškai transliuojama tuoj po pasaulinių žinių.

Pakeitęs adresą, neužmiršk pridėti ir senojo.

BANK-BY-MAIL

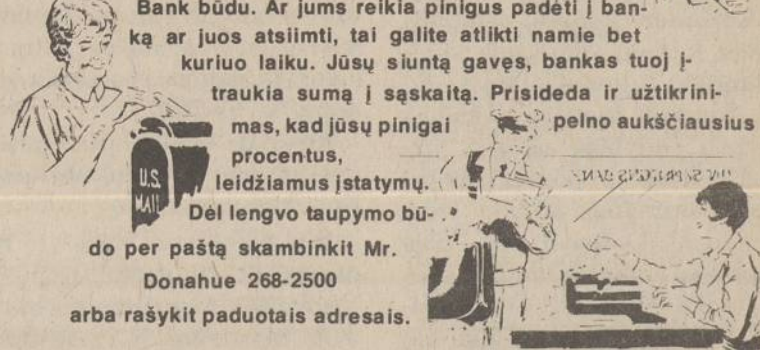
Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymu.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE
400 West Broadway
South Boston
9 AM to 3 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
740 Galfen Blvd.
8:30 AM to 5:30 PM
Mon., Tues., Wed. & Fri.
Thurs. - 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 9:30 AM to 12 Noon

ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

VIENOS SAVAITES: rugsėjo 17 — \$845 rugsėjo 22 — \$845

DVIEJŲ SAVAIČIŲ rugpjūčio 6 — \$1245 rugsėjo 3 — \$1195 gruodžio 22 — \$1045

Visos grupės aplankys Kauną ir Trakus. Prie šių visų grupių galima jungtis IŠ VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ su papildomu mokesčiu New Yorke.

GRUPĖSE VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS — PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116, South Boston, Mass. 02127
Telefonas: 617 268-8764

Istaigai vadovauja: Aldona Adomonienė ir Albina Rudžiūnienė
Prices are based on double occupancy and are subject to changes and/or Government approval
Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos sutvarkom išskvietimo dokumentus

LITO BENDROVĖ PARDUODA

1978 M. KELIONES Į LIETUVĄ

Didelis pasirinkimas iš įvairių kompanijų ir ekskursijų. Priklausant nuo maršruto, bus aplankoma:

Roma
Miunchenas
Baden-Baden
Bernas
Leningradas
Ryga
Bruselis

Paryžius
Lucerna
Ciurichas
Ženeva
Maskva
Helsinkis
Kopenhaga

Visos 2 savaitės vasaros ekskursijos įjungia VILNIŲ penkioms dienoms. Dėl informacijos kreipkitės:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114 ST.
RICHMOND HILL, N.Y. 11418
(212) 441-6799

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Tėv. Placidas Barius, OFM, praeitį savaitgalį buvo išvykęs į Kennebunkportą, kur lietuvių dienos metu sakė pamokslą ir prisiminė Tėv. Rafaelio Šakalio, OFM, kunigystės 25 metų sukaktį.

Lietuvių diena Kennebunkporte pranciškonų sodyboje buvo liepos 16, sekmadienį. Diena buvo apsiniaukusi, tai pamaldos buvo ne Liurdo grotėje, bet koplyčioje. Mišias koncelebravo: suaktyvininkas Tėv. Rafaelis Šakalis, OFM, provincijolas Tėv. Jurgis Gailiusis, OFM, gvardijonas Tėv. Juozas Kęstutis Butkus, OFM, Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, Tėv. Placidas Barius, OFM, kun. P. Šakalis, Brocktono lietuvių parapijos klebonas, kun. F. Jucevičius, Montrealio Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas, kuriam vadovauja kompozitorius Julius Gaidelis. Po pamaldų oras pasitaisė. Žmonės erdvioje sodyboje ilsėjosi, užkandžiavo. 4 val. popiet prie didžiojo vasarnamio aikštėje vyko programa. Dainavo tas pats Brocktono choras ir tautinius šokių šoko Sukury, vadovaujamas Vytauto Bruzgo. Žmonių buvo suvažiuavę daug iš plačios apylinkės.

Lietuvių diena Putname, sešerių vienuolyno sodyboje, bus šį sekmadienį, liepos 23. Iš New Yorko vyksta autobusas, kurį organizuoja Darbininko administracija.

Australiečių viešnagė New Yorko liepos 7 ir 8 praėjo labai sėkmingai. Jie turėjo progos pamatyti didmiesčio centrą, parungtyniauti, pasisvečiuoti ir susipažinti su New Yorko lietuvišiais. Lietuvių Atletų Klubas dėkoja visiems newyorkečiams, kurie priėmė Australijos sportininkus nakvynei, visom šeiminkėm, kurios Kultūros Židinyje svečius prižiūrėjo bei maitino ir ypač dėkoja Marytei Šalinskienei už paaugotą vakarinei maistą ir dovanas australiečiam. Tai buvo tikrai gražus žestas užjūrio brolių apsilankymo programa.

Patiksliname. Vincas Kazokas, apie kurį rašėme praeitame Darbininko numeryje, yra ne Tėviskės Pastogės, bet Mūsų Pastogės redaktorius Sydnėjuje, Australijoje.

Rašytoja Nelė Mazalaitė su savo vyru Juozu Gabe yra išvykusi atostogauti į pranciškonų vasarvietę Kennebunkporte. Grįžta rugpjūčio pradžioje.

Rašytojas Algirdas Landsbergis yra išvykęs atostogauti į Kennebunkportą. Paprastai jis išsiunuoja namą visai vasarai netoli pranciškonų sodybos.

ATOSTOGOS PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖJE

Pranciškonai visus lietuvius kviečia atostogauti jų vasarvietėje Kennebunkporte, Maine. Šis pajūris garsus amerikiečių savo kurortiniais patogumais. Pranciškonų vasarvietė arti Atlanto. Pastatai kasmet gerinami, aplinka lietuviška, buto ir maisto kainos žemesnės kaip kitur.

Sezonas prasideda liepos 1 ir baigiasi rugsėjo 4. Oras tuo laikui šiltas ir gražus. Čia patogiu atostogauti per visą sezoną, o ne tik paskutines dvi liepos ir pirmąsias dvi rugpjūčio savaites. Tada gali pritrūkti kambarių. Pranciškonai nori per visą sezoną turėti svečių — panašiai, kaip būna amerikiečių vasarvietėse.

Visais informacijų reikalais reikia kreiptis šiuo adresu: Franciscan Guest House, Kennebunkport, Maine 04046. Tel. 207 967-2011.

Long Island Lietuvių Klubo metinis piknikas įvyksta sekmadienį, liepos 30, Smithtown vietovėje, L.I. bažnyčios parke, esančiame Brookside Drive. Pradžiai 1 val. Pikniką kviečiami dalyvauti nariai ir svečiai. Privažiavimas labai lengvas tiek automobiliais, tiek traukiniu. Vykstantys traukiniu išlipa Smithtown stotyje. Pikniko vieta už keleto blokų. Klubo valdyba visus gražiai priims. Bus reta proga susitikti senus ir naujus pažįstamus.

Pianistės Julijos Rajauskaitės koncertas įvyks Princetono Westminster Choir College patalpose liepos 25, antradienį, 7 v.v. Jau dveji metai kaip pianistė J. Rajauskaitė dėsto fortepijoną šioje kolegijoje.

Magdalena Galdikienė, kuri pastoviai gyvena Putnamo sėslio vienuolyno sodyboje, yra atvykusi pas dr. Rožę Šomkaitę ir ten jau svečiuojasi antrą savaitę. Ją galima pasiekti telefonu: 201 763-7622.

Antanas Sabalis su šeima išvyko dviejų savaitių atostogų į Kennebunkportą.

Rita Bobelytė, Stasės ir Broniaus Bobelių duktė, liepos 15 Viešpaties Atsimainymo bažnyčioje Maspeth, N.Y., susituokė su Robertu Thomann. Sutuokė Tėv. Pijus Šarpnickas, OFM. Vaisės buvo Kultūros Židinyje, kur salė buvo pilna žmonių. Jaunoji yra baigusi Queens kolegiją Bachelor of Arts laipsniu, dirba apdraudos bendrovėje New Yorko. Jaunasis yra baigęs Manhattano universitetą ir dabar ruošiasi magistro laipsniui iš psichologijos Virginijos universitete. Povestuvinei kelionei išvyko į pranciškonų vasarvietę Kennebunkporte, Maine. Rita visą laiką priklausė prie ateitininkų organizacijos, o Robertas prie Lietuvos vyčių.

Rita Bobelytė ir Robert Thomann, susituokę liepos 15. Vestuvių vaisės buvo Kultūros Židinyje. Jaunosios tėvai yra Stasė Jurpalytė ir Bronius Bobeliai, jaunojo motina — Teresė Stučkūtė, kalbanti gerai lietuviškai, tėvas John Thomann. Nuotr. L. Tamošaičio

Parduodamas namas Richmond Hill North, pusė bloko nuo Forest Parko, 8 kambariai, pusantros vonios, moderniška virtuvė, daug įvairių pagerinimų. Kaina 44,500 dol. Parduoda savininkas. Tel. 849-5747.

House for sale. East 15th St. Brooklyn, N.Y., detached, modern A-1 (very good condition), Maytag appliances, air conditioned, 220 V. Dead-end street quiet neighborhood, 2 car private driveway, 1 fare zone, 3 Bedroom. \$44,900. Phone: 859-7307 or Business: 475-8180.

Parduodamas namas Woodhaven, vienos šeimos, apdengtas aliuminiu, namas atskiras, 3 miegamieji ir salionas, pusantros vonios, veranda, garažas, šildomas gazu. Kaina 38,000 dol. Skambinti savininkui 516 423-1738.

Kun. Juozas Petraitis, MIC, marijonų vienuolyno viršininkas ir Aušros Vartų parapijos klebonas, Buenos Aires, Argentinoje, buvo atvykęs į marijonų vienuolijos kapitulą, kuri vyko Chicagoje. Po kapitulos kun. Petraitis aplankė savo gimines New Yorko ir Connecticut valstijose, o taip pat painformavo Darbininko redakciją apie Argentinos lietuvių gyvenimą. Svečias liepos 14 išskrido į Buenos Aires.

Suffolk County Lietuvių Klubo gegužinė-piknikas bus liepos 30, sekmadienį, 1 val. popiet Church of the Resurrection kieme, Mayflower Ave. ir Edgewater Ave., Smithtown, N.Y.

Jonas Rūtenis su žmona Vera atostogavo Cape Code ir ten nusipirko namus. Išsikelia ten gyventi rugsėjo mėnesį.

Henrikas Kačinskas su žmona Sofija išvyksta dviejų savaitių atostogų į pranciškonų vasarvietę Kennebunkporte. Jie ten atostogaus nuo liepos 23 iki rugpjūčio 5. Liepos 28, penktadienį, jis duos recitalą — skaitys lietuvių autorių kūrybą.

Leonardas Žitkevičius, Darbininko redaktorius, yra išvykęs atostogų.

Vasaros metu Apreiškimo parapijos bažnyčioje mišios bus aukojamos tokia tvarka: šeštadienio vakarais 6:30 val. sekmadienio parveikais atlikti, sekmadieniais — 8:30, 9:30 ir 11 val. Mišių 12:15 v. nebus. Savaitės dienomis — 8 v. ir 8:30 v.

Apreiškimo parapijos lietuvių diena bus rugpjūčio 6, sekmadienį, gražiame Plattdeutsche parke. Pradžiai 1 val. Programa prasidės 2:15 vėliavų pakėlimu ir mišiomis. Tautinius šokių šoks jaunimo ansamblis Tryptinis, vadovaujamas Jadvygos Matulaitienės. Šokiai prasidės 5 val. Gros Joe Kaslo orkestras.

Pas dailininkus Tamošaičius, kurie gyvena Kanadoje, praeitą savaitgalį iš New Yorko buvo nuvykę: Antanina Reivytenė, dr. Jonas Lenkaitis ir Antanas Rimydis. Jų kelionės tikslas buvo aptarti parodos reikalus. Dail. Anastazijos Tamošaitienės audinių paroda rengiama šį rudenį Kultūros Židinyje. Drauge rengiami ir audimo kursai, kurie bus nuo spalio 2 iki 6. Tiems kursams ir vadovaus dail. A. Tamošaitienė.

Vincas Natkevičius, Vasario 16 gimnazijos direktorius Vokietijoje, buvo atvykęs poros savaitių atostogų į Jungtines Amerikos Valstybes pas savo giminių. Į Vokietiją išskrido liepos 13.

Mišios už a.a.a Oną Menderienę, užprašytos Uršulės Kraus, bus aukojamos pranciškonų koplyčioje liepos 26.

J. Dabrega, Darbininko skaitytojas iš Brockton, Mass., lankydamas New Yorko savo pažįstamus, su B. Liktorienė buvo užsukęs į Darbininką. Čia įsigijo lietuviškų suvenyrų ir paliko spaudai auką.

Literatūros vakaras Kennebunkporte pranciškonų vasarvietėje bus liepos 21, penktadienį. Jame dalyvauja: Nelė Mazalaitė, Leonardas Andriekus ir Algirdas Landsbergis.

A.A. KAZIMIERO BARAUSKO ATMINIMUI KULTŪROS ŽIDINIUI AUKOJO

Po 25 dol. — Marytė Šalinskiene; Mara ir Vytautas Vygantai.

Po 20 dol. — Renata ir Tadas Alinskai; A.J. Landsbergiai. Po 10 dol. — Teodora Penikienė; Aloyzas Balsys.

Velionio šeimai ir artimiesiems reikiame nuoširdžią užuojautą, o aukotojams lietuvišką acū.

House for Sale. Richmond Hill, 2 family, detached, 5 1/2x6; 40x100, Upper apartment furnished or unfurnished. Price \$61,000. Owner. Phone 849-3990.

Parduodamas namas Woodhaven, šiaurėje, arti Forest Parko, 7 kambariai, moderniška vonia, apkalta aliuminiu, daug įvairių pagerinimų. Kaina 41,500 dol. Parduoda savininkas. Tel. 847-1267.

Lietuvių grupė Pavergtų Tautų parade eina 5 Ave. Manhattane. Nuotr. L. Tamošaičio

Angelių Karalienės parapijos 90 metų sukaktis bus minima rugsėjo 17. Tą dieną bus iškilmingos pamaldos bažnyčioje ir balius Kultūros Židinyje. Bilietai jau platinami. Jų galima gauti klebonijos raštinėje arba pas M. Šalinskiene.

Parciunkulės atleidai Angelių Karalienės parapijos bažnyčioje bus rugpjūčio 6. Kas dalyvaus mišiose, priims komuniją, gali gauti visuotinius atleidus.

IŠKILMĖS APREIŠKIMO BAŽNYČIOJE

(atkelta iš 7 psl.)

takis, OFM, Tėv. Petras Baniūnas, OFM.

Mišios baigtos sugiedojus Marija Marija.

Vaisės salėje

Po mišių žmonės dar šnekučiavosi prie bažnyčios, naujasis klebonas su visais sveikinosi. Paskui visi perėjo į apatinę parapijos salę, kur buvo gražiai papuošti stalai. Užimtos buvo visos vietos. Prie garbės stalo pasodinti svečiai kunigai.

Buvo duoti karšti pietūs, kuriuos parengė M. Šalinskiene su savo talkininkėmis. Kavos metu pasakytą eilę sveikinimo kalbų, kuriom vadovavo kun. A. Račkauskas. Skautai įteikė gražų medinį kryžių, pastatomą ant stalo, M. Šalinskiene darbuotojų vardu įteikė vovą su auka. Sveikino kun. Stasys Yla, buvęs naujojo klebono profesorius, taip pat ir kun. L. Budreckas, pakvietęs visus sugiedoti Ilgiausių metų. Sveikino Tėv. Paulius Baltakis, OFM, visų pranciškonų vardu, vargonininkas Viktoras Ralys ir kun. V. Piktuma — Kunigų Vienybės vardu.

Po visų vaišių dar giminių ir artimųjų draugų būrelis aplankė kleboniją, kur turėjo progos apžiūrėti visus kambarius. Ten svečiai irgi buvo gražiai pavaišinti.

Visi atsisveikindami naujam klebonui linkėjo kuo gražiausiai ir kuo sėkmingiausiai valdyti šią parapiją, kad ji visada būtų lietuviška ir tvirta. (p.j.)

Dalis Dariaus Girėno minėjimo dalyvių liepos 15 prie lakūnų paminklo Brooklyne

PAVERGTŲ TAUTŲ SAVAITĖ

Katedroje ir Central parke

Pavergtų Tautų savaitė prasidėjo liepos 16, sekmadienį. Iškilmingos pamaldos buvo Šv. Patriko katedroje. Mišias aukėjo ir išpūdingą pamokslą pasakė prof. kun. V. Jaskevičius, SJ. Po pamaldų buvo paradas į Central parką. Lietuvių dalyvavo nedaug. Nedaug buvo ir kitų tautų. Viso parade dalyvavo apie 500. Latviai buvo paruošę plakatus — Gelbėkite Petkų — Save Petkus!

Parko muzikinėje vyko specialioji programa, kuriai vadovavo Mrs. Dushnick. Paskaitytos Amerikos prezidento Carterio ir New Yorko valstybės gubernatoriaus proklamacijos, pareiškiamos atsiant Mario Como. Kalbėjo ir kongresmanas Biaggi apie nuteistuosius Ščaranskį ir Ginsburgą, bet visai neprisiminė Viktoro Petkaus. Tą kongresmano klaidą atitaisė Peter Wytenus. Tautinius šokių šoko kroatai ir

Kun. Kazimieras Pugevičius, Liet. Kat. Tarnybos direktorius, buvo išvykęs į Neringos stovyklą, kurėjo kapeliono pareigas. Liepos 15 iš ten išvyko į Kanadą. Į New Yorką grįžta rugpjūčio 7. Paskui vėl išvažiuoja į vyčių seimą ir Dainavos stovyklą, iš kurios grįš tik rugsėjo pradžioje.

IŠKILMĖS PRIE DARIAUS GIRĖNO PAMINKLO

Liepos 15, šeštadienį, 3 v. popiet prie Dariaus Girėno paminklo Union Ave. buvo gražios iškilmės, kurias rengė to paminklo statymo komitetas. Iškilmėm vadovavo Jonas Valaitis. Invokaciją sukalbėjo kun. J. Čekavičius. Kalbą pasakė Vytautas Radzivanas. Jis prisiminė paminklo 20 metų sukaktį, ką jis num sako. Jis primena lakūnų skridimą, primena žmonių pastangas statant šį paminklą. 1983 suėis 50 metų nuo jų skridimo. Jau dabar komitetas ir LB pirmoji apylinkė bendru laišku kreipėsi į miesto valdybą, kad ši sukaktis būtų plačiau paminėta. Ispaniškai apie lakūnus, jų žy-

giniečiai. Pabaigoje rezoliucijas paskaitė Peter Wytenus.

Vakare televizijoje buvo rodomas paradas ir pats susirinkimas, buvo rodoma 7 ir 2 kanale. Septintame kanale matėsi ir plakatai, kur kalbama apie Petkaus išlaisvinimą.

Delegacija pas N.Y. miesto burmistrą

Pavergtų Tautų savaitės proga liepos 17, pirmadienį, delegacija lankėsi pas New Yorko miesto burmistrą Koch, kuris išleido proklamaciją apie pavergtas tautas. Delegacijai vadovavo dr. Bronius Nemickas, Jis pasakė kalbą ir prisiminė visus tris nuteistuosius — Petkų, Ščaranskį ir Ginsburgą. Padėkojo miesto burmistrui už proklamaciją.

Prie Laisvės statulos

Šį sekmadienį, liepos 23, prie Laisvės Statulos vyksta specialioji programa. Ten bus paskaitytos proklamacijos, kalbės naujaisi imigrantai iš Sovietų Sąjungos, kalbės taip pat Pavergtų Tautų vadai. Bus padėtas vainikas prie Laisvės Statulos, pagerbiant visus kovotojus dėl laisvės. Taip pat bus atskirų tautų pasirodymai su dainomis ir šokiais. Šias iškilmes organizuoja Americans To Free Captive Nations, Inc. Iškilmų pradžia 1:30 v. popiet.

gi ir paminklą kalbėjo Jolita Gu-daitytė. Angliškai kalbėjo adv. S. Briedis, L. Šateikienė kalbėjo lietuviškai ir angliškai, prisimindama susitikimą su lakūnais, St. Čepas papasakojo, kaip sužinojo, kad lakūnai žuvo, V. Zaveckas, buvęs seniau piliečių klubo pirmininkas, kalbėjo kaip buvo pradėtas paminklas. Trumpą žodelį dar tarė Leonardas Žitkevičius, Jonas Klasčius ir Albinas Virbyla. Gale visiem padėkojo Ona Spūdienė, paminklo komiteto pirmininkė. Vėliau pas ją bėte buvo vaisės, į kurias buvo pakviesti programos dalyviai.

Prie paminklo žmonių buvo apie 60.